

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

**Факультет лінгвістики
Кафедра теорії, практики та перекладу німецької мови**

«На правах рукопису»

УДК 811.11–112:81'42

«До захисту допущено»

завідувач кафедри

Олена ЛАЗЕБНА

“ ____ ” _____ 2022р.

**Магістерська дисертація
на здобуття ступеня магістра
зі спеціальності 035 «Філологія»
на тему: «Лінгвостилістична специфіка німецькомовних політичних
текстів»**

Виконала: студентка 2 курсу, групи ЛН-11мп
Лукіна Анастасія Ігорівна

(підпис)

Науковий керівник:

к. ф. н., доцент, доцент кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови
Беззубова О.О.

(підпис)

Рецензент:

д. ф. н., професор, професор кафедри теорії, практики та перекладу
англійської мови Воробйова О.П.

(підпис)

Засвідчую, що у цій магістерській
дисертації немає запозичень з праць
інших авторів без відповідних
посилань.

Студентка _____
(підпис)

Київ – 2022 року

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

**Факультет лінгвістики
Кафедра теорії, практики та перекладу німецької мови**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Спеціальність (спеціалізація) – 035 Філологія (035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Олена ЛАЗЕБНА

«__» грудня 2022 р.

**ЗАВДАННЯ
на магістерську дисертацію студенту**

Лукіну Анастасію Ігорівну

1. Тема дисертації: «Лінгвостилістична специфіка німецькомовних політичних текстів», науковий керівник Беззубова Олена Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови, затверджені наказом по університету від
2. Термін подання студентом дисертації «7» грудня 2022 р.
3. Об'єкт дослідження: німецькомовні тексти сучасного політичного дискурсу в інтернет-просторі.
4. Предмет дослідження: структурні, лексичні та стилістичні характеристики текстів німецького політичного дискурсу в соціальних мережах, особливості їхнього викладення та функціонування.
5. Перелік завдань, які потрібно розробити:
 - 1) Визначити поняття «політичний дискурс», «політичне маніпулювання», «політична мова» та зміст політичної комунікації;
 - 2) Встановити ключових осіб, які формують політичну комунікацію;
 - 3) Класифікувати поняття політичної лексики, визначити її поле застосування;

- 4) Дослідити тексти політичної тематики;
 - 5) Проаналізувати тексти політичних діячів;
 - 6) Розкрити характерні особливості політичних промов, виступів, дописів;
 - 7) Визначити їхні лексико-стилістичні та лексико-семантичні особливості;
 - 8) Провести аналіз лексичних, стилістичних та семантичних особливостей політичних текстів у соціальних мережах.
6. Орієнтовний перелік ілюстративного матеріалу: 90 джерел, зокрема інтернет-видання Spiegel, Die Bundesregierung, тексти в соціальних мережах.
7. Орієнтовний перелік публікацій: стаття у фаховому науковому журналі «Молодий вчений».
8. Дата видачі завдання: 01 жовтня 2021 р.

Календарний план

№ з/п	Назва етапів виконання магістерської дисертації	Срок виконання етапів магістерської дисертації
1.	Обґрунтування теоретичних передумов дослідження	До 30.09.22
2.	Формування програми й методики дослідження	До 30.09.22
3.	Аналіз досліджуваного матеріалу та виклад і оформлення результатів дослідження	До 26.11.22

Студентка

(підпис)

Анастасія ЛУКІНА

Науковий керівник

(підпис)

Олена БЕЗЗУБОВА

РЕФЕРАТ

Магістерську дисертацію присвячено дослідженню лінгвостилістичної специфіки німецькомовних політичних текстів.

Актуальність обраної теми дослідження обумовлена, з одного боку, тим, що політика відіграє в сучасному суспільстві надзвичайно важливу роль, і необхідно розуміти, як будується політична комунікація, а з іншого – подана тема робить значний внесок у подальше вивчення термінології та специфічної структури дискурсу, своєрідних мовних прийомів, вивченням яких займалася велика кількість українських науковців, а саме Гайдулін О., Долгіх В., Бик І. та багато інших.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Роботу виконано в межах наукової теми кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови факультету лінгвістики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» «Поліпарадигмальний простір лінгвістики XXI століття (німецькомовний контекст)» (державний реєстраційний номер УкрІНТЕІ: 0122U001107, дата реєстрації: 06.02.2022).

Об'єктом дослідження є німецькомовні тексти сучасного політичного дискурсу в інтернет-просторі.

Предметом дослідження є структурні, лексичні та стилістичні характеристики текстів німецького політичного дискурсу в соціальних мережах, особливості їхнього викладення та функціонування.

Мета цієї роботи полягає у розкритті лінгвостилістичної специфіки німецькомовних політичних текстів, дослідженні та аналізі структурних, лексичних та стилістичних особливостей політичної комунікації.

Для досягнення поставленої мети потрібно виконати такі **завдання**:

1. Визначити поняття «політичний дискурс», «політичне маніпулювання», «політична мова» та зміст політичної комунікації;
2. Встановити ключових осіб, які формують політичну комунікацію;

3. Класифікувати поняття політичної лексики, визначити її поле застосування;
4. Дослідити тексти політичної тематики;
5. Проаналізувати тексти політичних діячів;
6. Розкрити характерні особливості політичних промов, виступів, дописів;
7. Визначити їхні лексико-стилістичні та лексико-семантичні особливості;
8. Провести аналіз лексичних, стилістичних та семантичних особливостей політичних текстів у соціальних мережах.

Для досягнення зазначеної мети та розв'язання поставлених завдань у роботі було застосовано **такі методи дослідження**: описовий – для характеристики ознак політичного тексту, його функціонування та способу творення, при практичному порівнянні політичних текстів ми використали зіставний метод, структурно-функціональний метод – для ретельного аналізу політичних текстів та коротких дописів, а також метод критичного та логічного аналізу – для виконання логічного узагальнення.

Матеріалом дослідження слугують тексти промов політичних діячів, опублікованих ними в соціальній мережі Instagram.

Наукова новизна роботи зумовлена детальним вивченням промов політиків Німеччини, Австрії та Швейцарії.

Практичне значення здобутих результатів в роботі визначається можливістю їхнього подальшого застосування для дослідження цього феномену, який наразі є досить маловивченим, однак його важливість та актуальність набувають все більшого значення.

Публікації. Результати дослідження було викладено у науковій статті, яку опубліковано в журналі «Молодий вчений».

Структура й обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних

джерел, джерел ілюстративного матеріалу. Загальний обсяг дослідження 95 сторінок.

***Ключові слова:** політичний дискурс, політична мова, політична комунікація, засоби масової інформації, політичний текст, політичні маніпуляції.*

ABSTRACT

The master's dissertation is devoted to the study of linguistic and stylistic specificity of German political texts.

The relevance of the chosen theme of the research is determined, on the one hand, by the fact that politics plays an extremely important role in modern society, and it is necessary to understand how political communication is built, and on the other hand, the presented theme makes a significant contribution to the further study of terminology and specific structure of discourse, peculiar language techniques, which were studied by a large number of Ukrainian scientists, namely O. Gaidulin, V. Dolgikh, I. Byk and many others.

Correlation of the research with scientific programs, plans, themes. The research was carried out within the framework of the scientific theme of the Department of Theory, Practice and Translation of the German Language, Faculty of Linguistics, National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute" "Polyparadigm space of linguistics of the XXI century (German-speaking context)" (state registration number UkrINTEI: 0122U001107, registration date: 06.02.2022).

The object of the research is German-language texts of contemporary political discourse in the Internet space.

The subject of the research is the structural, lexical and stylistic characteristics of the texts of German political discourse in social networks, the peculiarities of their presentation and functioning.

The purpose of the research is to reveal the linguistic and stylistic specificity of German political texts, to study and analyze the structural, lexical and stylistic features of political communication.

To achieve this purpose, it is necessary to perform the following **tasks**:

1. Define the concepts of "political discourse", "political manipulation", "political language" and the content of political communication;
2. Identify the key persons who shape political communication;

3. Classify the concept of political vocabulary, determine its field of application;
4. To study texts on political topics;
5. Analyze the texts of political figures;
6. To reveal the characteristic features of political speeches, reports, writings;
7. Identify their lexico-stylistic and lexico-semantic features;
8. To analyze lexical, stylistic and semantic features of political texts in social networks.

To achieve this purpose and solve the tasks set in the research, the following **research methods** were used: descriptive – to characterize the features of the political text, its functioning and method of creation, in the practical comparison of political texts we used the comparative method, structural and functional method – for a thorough analysis of political texts and short messages, as well as the method of critical and logical analysis – to perform logical generalization.

The material of the research is the texts of speeches of political figures published by them in the social network Instagram.

The scientific novelty of the research is determined by a detailed examination of the speeches of politicians from Germany, Austria and Switzerland.

The practical significance of the results obtained in the research is determined by the possibility of their further application for the study of this phenomenon, which is currently quite poorly studied, but its importance and relevance are becoming increasingly important.

Publications. The results of the research were presented in a scientific article published in the journal "Young scientist" ("Molodiy vcheniy").

Structure and scope of the research. The research consists of introduction, three chapters, conclusions to the chapters, general conclusions, list of references, sources of illustrative material. The total scope of the research is 95 pages.

Keywords: *political discourse, political language, political communication, mass media, political text, political manipulation.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1. ПОЛІТИЧНИЙ ДИСКУРС ЯК ОБ’ЄКТ НАУКОВОГО АНАЛІЗУ	10
1.1 Об’єкт наукового дослідження та його особливості	10
1.2 Політична комунікація як складова життя суспільства.....	18
1.3 Медіа як ефективний механізм реалізації політичної комунікації.....	23
Висновки до першого розділу	28
РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТІВ	30
2.1 Політичні тексти як предмет дослідження	30
2.2 Особливості вербальних та невербальних засобів в текстах політичного спрямування.....	40
2.3 Різновиди текстів політичної комунікації	54
РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДУ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТІВ У СОЦІАЛЬНІЙ МЕРЕЖІ INSTAGRAM.....	67
3.1 Особливості німецькомовних політичних текстів мережі Instagram	67
Висновки до третього розділу.....	84
ВИСНОВКИ	86
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	88
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	92

ВСТУП

На сьогодні особливо важливе місце в сучасному суспільстві займає політична сфера, яка відбиває інтенсифікацію змін в політиці, що торкаються всіх аспектів соціального життя та мають значний вплив на людське життя та свідомість.

Політичний дискурс знаходиться в центрі уваги багатьох представників різноманітних галузей, а особливо мовознавців, які протягом тривалого часу займалися вивченням поданого явища. Ними виступають українські науковці, а саме Бик І., Голянич М., Долгіх В., Онуфрив С., Петренко І. та багато інших.

Своєрідний інтерес зумовлюється тим, що в сучасних умовах політичні тексти набувають особливого значення, оскільки слугують засобом чіткої трансляції різноманітних повідомлень та врегулюванням політичних відносин в різних країнах. Для перекладачів політична сфера є певним викликом, оскільки переклад політичних текстів складний і вимагає від перекладачів не тільки відмінного знання та розуміння мови, а й виняткової обізнаності в сфері політичної термінології та розуміння особливостей культури як мови перекладу, так і мови оригіналу.

Будь-яка окрема мова є унікальним та самостійним явищем. Здебільшого у процесі перекладу при зіставленні декількох мов не завжди вдається натрапити на повні ідентичності та збіги. Сенс оригіналу транслюється за допомогою перекладацьких відповідностей, що мають не тільки інше словесне вираження, а й інший, порівняно з першотвором, набір семантичних значень, а це породжує необхідність у різноманітних перекладацьких перетвореннях.

Аналіз та переклад політичних текстів, як і переклад в цілому, мають важливе і незамінне значення. Велику потребу в перекладах, а також перекладачах викликає подальше поширення міжнародних контактів, обміну в різних соціальних галузях, а саме в сферах культури, спорту, туризму. Проведення різних міжнародних форумів, зустрічей і переговорів, участь в

діяльності численних міжнародних організаціях, як урядових, так і неурядових, потребує залучення перекладачів та їхньої цінної праці.

Сьогодні простір політичної комунікації є надзвичайно багатограним та одночасно складним. Він постійно набуває дедалі більшого значення, розвитку та динаміки, а попри те, що концепція політичних текстів вже тривалий час перебуває в полі зору багатьох вчених, вона все ще лишається малодослідженим феноменом.

Політичний текст, промова чи виступ вважаються своєрідною формою передачі інформації, так званий комунікативний процес між окремим політичним діячем, очільником та суспільством, майбутніми виборцями, власним електоратом. Водночас, саме політичну мову розглядають як впливовий механізм для створення громадської думки та формування відповідних ідей та позицій, особливо у політичній сфері.

Сьогодні поняття політичного тексту, комунікації та мови загалом привертають особливу увагу та формують науковий інтерес, оскільки носять різноплановий характер.

РОЗДІЛ 1. ПОЛІТИЧНИЙ ДИСКУРС ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО АНАЛІЗУ

1.1 Об'єкт наукового дослідження та його особливості

У сучасному швидкоплинному світі спостерігається значна інтенсифікація політичного життя, що породжує зростаючий інтерес до вивчення та висвітлення політичної мови та політичної комунікації. Це підтверджується, зокрема, численними дослідженнями політичного дискурсу, якими займаються українські вчені, а саме Серажим К., Шайгородський Ю., Нагорна Л., Корнійчук Ю., Климанська Л., Гайдулін О. та інші.

Різні аспекти політичного дискурсу та політичної комунікації, а також різноманіття підходів та методів їхнього вивчення свідчать про актуальність даного дослідження та вимагають висвітлення лінгвостилістичної специфіки політичної комунікації. Важливо наголосити, що політичний дискурс фігурує в науці як лінгвістичне явище та виступає соціальним явищем, що окреслює різні події та з'ясовує проблеми, що постають перед людством. Таким чином ми розглядаємо політичний дискурс як комунікативний феномен, що розкриває особливості політичної комунікації та є певним віддзеркаленням суспільно-політичного життя держави, яке містить в собі елементи культури та культурних цінностей, й висвітлює риси національного характеру.

Світ та сучасне суспільство змінюються кожного дня, формуються нові наративи та з'являються нові упередження щодо сьогодення – а це означає, що у мовознавстві наразі політичний дискурс досліджується як джерело лінгвістичних новоутворень, мовних явищ та інновацій, які мають значний вплив на мову політики.

Політична мова є досить багатогранною і водночас дуже активною течією в сфері політики. Вона здатна невпинно прогресувати, постійно змінюватися, ускладнюватися та розширюватися. Політична мова слугує здійсненню політичної комунікації, іншими словами, сприяє

пропагуванню конкретних політичних поглядів, позицій і також ідей, здійсненню певного психологічного тиску та емоційного впливу на свідомість людей, досягненню суспільної згоди, а отже, вона здатна яскраво і детально розкривати політичну дійсність, впливати на неї і водночас брати участь у процесі її розвитку та трансформації.

Під політичною мовою ми розглядаємо важливий та необхідний засіб у питаннях виборювання владних повноважень та отримання відповідного соціального статусу та рівня. Такий засіб сповнений елементів маніпулювання, набуває ознак високої образності, метафоричності, шаблонності та лозунгізму. В той час політичну комунікацію ми тлумачимо як певний різновид суспільно-інформаційного простору політики, який безпосередньо пов'язує собою різні складові елементи функціонування політичної сфери соціуму та органічно впорядковує політичну діяльність.

У лінгвістиці стосовно аналізу мови політики застосовують такі термінологічні поняття, як «спеціальна мова політики» або «функціональний стиль політики». Щоправда, як вважає, наприклад, німецький науковець-аналітик В. Шмідт, обом зазначеним поняттям притаманні й істотні недоліки: не беручи до уваги той факт, що мова політики потребує особливої лексики, вона суттєво відрізняється від інших спеціалізованих мов рядом характерних рис, найважливішою з яких є те, що спеціальна лексика політики функціонує не лише в текстах політичного спрямування, а й у багатьох інших сферах суспільного життя.

Водночас з цим, тексти політичного характеру можна віднести до декількох різножанрових напрямів, відповідно, це сприятиме виникненню та функціонуванню різноманітних стилів у політичній мові. На думку В. Шмідта, найбільш вдало змістовну сторону зазначеного явища розкривають такі термінологічні поняття, як «спеціальна політична лексика» та «політична мова».

До складу так званої спеціальної мови політики входять основна термінологія економічних, політичних, соціальних та культурних відносин,

слова-реалії внутрішньої та зовнішньої політики та соціально-економічного устрою, терміни, характерні для політичної системи та суспільно-політичного життя різних країн світу. Водночас функціональний стиль політики поєднує в собі специфічну політичну лексику і конкретний, власне прагматичний підхід до її практичного вживання [11]. Можна зробити висновок, що Шмідт включає всю економічну термінологію в політичну мову. Приклади цього можна знайти в соціальних мережах багатьох політиків або просто стежачи за їх виступами, зверненнями, інтерв'ю, колонками в журналах чи газетах:

*"Mit dem **Budget** für das Jahr 2023 wollen wir Österreich sicherer und unabhängiger für die Zukunft machen. Damit legen wir das Fundament für die Bewältigung der Herausforderungen und **Krisen** und **investieren** in Schlüsselbereiche..."; "Mit der **Anhebung des Verteidigungsbudgets** um 5,3 Milliarden Euro bis 2026 wollen wir das Österreichische Bundesheer durch die Verbesserung der Mobilität, moderne Ausrüstung und **Investitionen** in die militärische Infrastruktur nachhaltig stärken" [41].*

Політичну мову неможливо віднести до ряду так званих спеціальних мов, яким притаманні сфери різних фахових напрямків, адже вона тісно пов'язана із загальноповживаними мовами, якими володіють представники широких верств населення. І саме це становить одну з її особливостей.

Аналізуючи дане явище, було також встановлено і іншу характерну особливість. Для політичної мови особливо притаманна двозначність. Незважаючи на прямоту та виразність дій, спрямованих на взаємодію із суспільством, чіткість та інформативність тексту різних промов, політичному дискурсу притаманна так звана прихованість та замовчуваність деяких фактів, навмисне спотворення суджень, думок чи простої істини, які включають в собі вираження брехливих та порожніх обіцянок чи заяв задля корисних цілей в політичній сфері.

Будь-який дискурс, не тільки політичний, за своїм характером спрямований на навіювання, враховує систему поглядів потенційного інтерпретатора з метою модифікувати наміри, думки і мотивування дій

аудиторії. Це має тісний зв'язок із демагогією. Можна прослідкувати наявність певних маніпулятивних дій, які спрямовані на те, аби експлуатувати емоції людей, досягти відповідного впливу на ту чи іншу аудиторію та отримати бажаний від цього результат. Головною ж метою політичної мови та політичного дискурсу в цілому є звернення до аудиторії та спроба її переконати, змусити вести так, як цього безпосередньо ждали від самого початку.

*"Für mich bedeutet das aber auch – und das ist sehr wichtig –, dass **wir unklar darüber sind**, dass das nicht mit einseitigen Handlungen seitens Deutschlands oder gar der ganzen Europäischen Union gelingen wird. **Wir müssen schon ein Miteinander von denjenigen organisieren, die Nachfrager sind**" [42].*

Цікаво, що в цьому уривку головним елементом впливу на масового реципієнта є саме наближення до нього. Автор непрямо дає зрозуміти, що без допомоги та підтримки свого народу самотійно він не справиться, а тому вживає такі вирази, як *ми чітко усвідомлюємо, ми маємо організувати співпрацю* – тобто адресат сприймає дану інформацію та робить відповідні висновки, що він також є невід'ємною частиною такого політичного процесу і зможе відіграти свою особливу роль.

Поступово механізми політичного маніпулювання набувають все більшого значення, а отже, мова починає виконувати ще більше функцій у маніпулятивному процесі. На мовному рівні це відображається при виборі тих чи інших лексичних одиниць, утворенні нових слів та словосполучень, запозиченні іншомовних слів, використанні спеціалізованої лексики, вигуків, привітань та звертань на відповідному до аудиторії діалекті. Мову політики при цьому можна розділити на три категорії, які значним чином її складають:

- 1) Власне політична лексика;
- 2) Різноманітні мовленнєві особливості, таких як запозичення іншомовних слів, створення нових;
- 3) Трансформації, маніпулятивні тактики.

Таке явище як політична мова викликає також і неоднозначність, адже йдеться про дві складові частини розглядуваного явища. Вживаючи це словосполучення, зазвичай люди мають на увазі якусь вузьку сферу: політична промова, мова виступів політичних діячів, адміністративна мова тощо. Деякі ж автори, навпаки, вживають цей вислів в більш широкому сенсі. А. Єрмоленко вважає, що політична мова представляє собою «всі мовні висловлювання, в яких йдеться про політику, а також висловлювання, що продукуються з позицій влади» [16].

Схожої точки зору при дослідженні зазначеного поняття дотримується й інший науковець, С. Єрмоленко, прагнучи до більш загального її трактування і розглядаючи її в якості окремої термінології, спеціальних лінгвістичних конструкцій, що використовуються в політичній практиці. Крім того, під політичною мовою він вважає будь-який текст, який присвячується політичному життю. Це можуть бути звернення політичних діячів до свого народу, публічні виступи політиків високого рангу, їхні прес-конференції та засідання, інтерв'ю, стенограми засідань, виступи на радіо і телебаченні, аналітичні статті та репортажі, виборчі голосування, парламентські дебати, гасла і промови та блоки політичних новин.

Згідно з його дослідженнями, до політичної мови можна також віднести і закони, діяльність виконавчої та законодавчої влади, конституції, декларації прав, різноманітні протоколи і угоди, політичні реклами і плакати тощо.

Тобто усі вище зазначені форми політичної мови можна віднести відповідно до широкого розуміння політичного дискурсу, оскільки для цього явища характерна наявність будь-якого використання мови в суспільно-політичній сфері.

Однією з особливостей політичної мови вважається широке застосування лексичних та граматичних прийомів та засобів, які використовуються в різноманітних політичних виступах, текстах тощо. Нижче наведені поняття застосовуються для позначення лексичних одиниць як «політична лексика», «суспільно-політична лексика», «соціально-політична

лексика», тощо. Поняття «політична лексика» зазвичай найбільше використовується в сучасному політичному мовознавстві.

Необхідно зазначити, що в текстах політичного характеру застосовується різнопланова лексика, яку слід першочергово розділити по групам.

До першої групи можна віднести загальну політичну лексику. Вона включає в себе назви політичних діячів та посадових осіб. Наприклад: й "*Dabei können Sie sich auf Deutschland, auf die Europäische Union und auf viele Freunde in der Welt verlassen, sehr geehrter Herr **Premierminister!***"), органів державної влади ("*Am 23.Juni dieses Jahres haben wir im **Europäischen Rat** eine Entscheidung getroffen, die eine wichtige Weichenstellung ist – für die Ukraine und für die **Europäische Union***"), очільників країн ("*Diese Hoffnung setzen auch viele Ukrainerinnen und Ukrainer in eine EU-Mitgliedschaft ihres Landes- so hat **Präsident Selensky** es mir immer wieder berichtet*"), політичних організацій та асоціацій ("*...sowie Vertreterinnen und Vertreter aus Europa, **G7, G20, internationalen Organisationen**, der Zivilgesellschaft und insbesondere der Ukraine selbst eingeladen haben*") та власне основних понять політичного характеру ("*Denn **die Achtung von Grundrechten und Rechtsstaatlichkeit** ist der entscheidende Wesenszug der Europäischen Union*").

До другої групи слід віднести політичну лексику **військового спрямування**. У наш час ця лексика є доволі актуальною у зв'язку з останніми подіями, тому саме її можна прослідкувати майже у кожному інформаційному політичному виданні чи повідомленні: "*Deshalb sei es auch wichtig und zentral, genau klarzustellen, dass der **Angriffskrieg** nicht akzeptiert werden kann und ebenso wenig der **Einsatz von Atomwaffen***", "*Das ist keine akzeptable **Form der Kriegsführung** in diesem ohnehin ungerechtfertigten **Krieg***", "*Die EU-Mitgliedsstaaten reagieren gemeinsam und entschlossen auf die **Eskalation des Angriffskriegs** Russlands gegen die Ukraine und...*" [43].

Третя група включає в собі **економічну лексику**, яка визначає різноманітні економічні процеси, поняття та явища в тій чи іншій країні: "*Neue*

Einfuhrverbote im Wert von 7 Milliarden Euro, um russische Einnahmen noch weiter zu kappen", "Die russischen Banken werden vom SWIFT-System ausgeschlossen. Diese Institute werden von den internationalen Finanzströmen abgeklemmt; sie können faktisch am internationalen Zahlungsverkehr nicht mehr teilnehmen, was ihr globales Agieren massiv einschränken wird", "Eine große Mehrheit der Mitgliedsstaaten der Vereinten Nationen will, dass Russland für die Kriegsschäden in der Ukraine aufkommt." [44].

Юридична лексика становить четверту групу. Такі терміни тісно пов'язані зазвичай із правовою системою в політиці: *"Die rechtlichen Rahmenbedingungen für eine Ölpreisobergrenze wurden geschaffen", "Eine Resolution der Vereinten Nationen fordert, Russland für den Einmarsch in der Ukraine zur Verantwortung zu ziehen", "Der russische Präsident Putin und die Verantwortlichen werden dafür Rechenschaft ablegen müssen", "In der Vollversammlung gibt es dagegen kein Vetorecht", "Russland solle die Folgen seiner völkerrechtswidrigen Handlungen tragen, einschließlich der Wiedergutmachung materieller und menschlicher Schäden"* [45].

До останньої групи входять поняття, які мають різнобічний політичний характер і застосовуються для позначення абстрактних термінів: *"Mit zielgerichteter Unterstützung für die, die am stärksten darunter leiden, leisten Deutschland und Frankreich jeweils einen ganz entscheidenden Beitrag, um soziale Härten abzufedern, eine gesellschaftliche Spaltung abzuwenden und unsere wirtschaftliche Basis zu sichern", "Auch im Energiebereich werde die Zusammenarbeit „solidarisch und nachbarschaftlich“ verstärkt", "Deutschland und Frankreich leben gemeinsame europäische Solidarität vor", "Je schwieriger die Zeiten sind, desto wichtiger ist die deutsch-französische Partnerschaft"* [46].

До складу однієї з найбільших груп у політичних текстах увійшла саме термінологічна лексика абстрактних термінів, які використовуються в політичній мові та сфері загалом досить часто. Пояснюється це тим, що характер декларативності політичних текстів, промов чи виступів призводить

до нівелювання певних конкретизованих формулювань та переважання в них абстрактних концептуальних засад.

Незважаючи на те, що інтерес багатьох вчених до вивчення таких понять як політична мова та політичний дискурс був доволі високий, особливої уваги на їхню різницю не було звернено, адже їх, як правило, вживають як синоніми.

Існує лише невелика кількість дослідників, чиї судження дещо різняться із усталеним розумінням. С. Онуфрив додержується такої думки, що політичний дискурс – це сукупність усіх мовних актів, які використовуються в політичних дискусіях, а також правил публічної політики, які оформилися згідно з традицією та були перевірені досвідом [30]. А під політичною мовою вчена розуміє саме особливу знакову систему, призначену для політичної комунікації. Тобто, з цього можна зробити висновок, що поняття «політична мова» є більш широким за «політичний дискурс».

Отже, варто узагальнити, що політичний дискурс є певним видом мовної діяльності, що представлений відповідними текстами і обслуговує політичні процеси. Для нього характерний особливий словник – певний запас слів та виразів, що відносяться до даної предметної області, смислові зв'язки між окремими концептами політики, базові абстракції та метафори, типові контексти слововживання та можливі побудови суджень. У сучасному світі політичний дискурс стає самостійним смисловим полем – якоюсь чіткою реальністю, яка існує та розвивається за певними її законами. Інтерпретуючи політичний дискурс в його цілісності, не можна обмежуватися лише мовними моментами, інакше суть і мета політичного дискурсу залишаться непоміченими. Досліджуючи політичний дискурс, слід пам'ятати, що розуміння політичного дискурсу передбачає конкретні знання тематики, очікувань та вірувань промовця та його аудиторії, прихованих ним мотивів, сюжетних схем і зрозумілих логічних переходів, що існують в сучасному світі політики. Тому, ретельне дослідження цієї теми послугує іншим певною потужною мотивацією та значним поштовхом на подальше вивчення політичних промов, адже за допомогою перекладу у політичному дискурсі

здійснюється обіг політичної інформації, без якого неможливий і подальший рух політичних процесів.

1.2 Політична комунікація як складова життя суспільства

Традиційно комунікація була невід'ємною частиною життя будь-якого суспільства, і натомість попри те, що в умовах сьогодення процеси комунікації набувають системного характеру та позбуваються свого допоміжного спрямування, вони стають всеохоплюючими. Подібні перетворення також простежуються в сфері політики, причому на перший план висувається усвідомлення важливої ролі власне політичної комунікації в реалізації механізму відтворення та формування самої політичної системи.

Така зміна ролі в комунікативних процесах вплинула передусім на посилення зацікавленості науковців до вивчення питань функціонування політичної комунікації та зумовила появу низки різнопланових дослідницьких підходів до її вивчення. Відтак, вони сформувалися в окрему галузь наукових досліджень, де політична комунікація вважається одним із провідних складових частин політичної системи сучасного суспільства, натомість в ряді інших її складових вона досліджується насамперед через взаємодію відповідних її учасників. Що стосується новітньої парадигми гуманітарних наук, то політична комунікація розглядається переважно в рамках вивчення політології, яка включає в себе питання дослідження теорії політики, історії, також психології, лінгвістики та ще цілого ряду інших напрямів наукових галузей.

Зважаючи на те, що політична комунікація є багатоаспектним та різновекторним поняттям, для кращого пізнання всіх її смислових акцентів вченими було сформульовано низку певних дефініцій та характерних ознак. Поняття «комунікація» існує практично з часів першої половини минулого століття і до того ж активно зустрічається в наукових колах. Багато хто з видатних фахівців вже ближче до кінця тридцятих років почав активно

цікавитися й іншими дослідницькими напрямками: «міжкультурна комунікація», «комунікація і політика», «міжнародна комунікація», «наука і політика». Для того, щоб розкрити зміст самого терміну «політична комунікація», насамперед варто звернути увагу на тлумачення сутності слова «політика».

Український політолог Ю. Шайгородський акцентував на тому, що з точки зору суспільства політика спрямована на вирішення різноманітних соціальних питань і задач, тобто на здійснення державної політики і організації самої влади, політичної організації суспільства, діяльності партій і неурядових формувань, відносин між соціальними класами, верствами, групами та представниками еліти в державному устрої, вирішення питань щодо міжнародно-правових взаємин, забезпечення конституційних прав і свобод населення, тощо. Відповідно, слід інтерпретувати загальне визначення політики як певну систему наукових знань, концепцій, практичних напрацювань, які спрямовані на розкриття сутності процесу політичного життя, принципів його механізму реалізації та управління політичним життям суспільства і самої країни як всередині, так поза її межами.

Зазначене тлумачення, на думку дослідника, на перший погляд, виглядає доволі завуальованим, проте ним можна виділити не лише чинники ведення конкурентної боротьби за владу, а й врегулювання суперечностей, функції державного устрою як гаранта у міжкласових взаєминах, у взаєминах між соціальними верствами та політичними партіями, інститутами громадянського суспільства та окремими громадянами [40].

Наведене вище формулювання жодним чином не перешкоджає визначенню існуючих концептуальних трактувань політики. Водночас це уможливорює підхід до вивчення та аналізу політичної комунікації з точки зору її провідних завдань, похідних від вищезгаданого тлумачення, серед яких – боротьба за політичну владу, протистояння політичним суперечностям, позиція влади стосовно соціальної структури (до цього відносяться соцкласи,

верстви, прошарки та групи населення тощо), формування політичних партій та адміністративних устроїв суспільства, а також окремих індивідів.

Найбільш ґрунтовне пояснення поняття політичної комунікації було сформульовано видатним французьким політологом Р. Ж. Шварценбергом. Вчений представив концепцію політичної комунікації процесом поширення політичної інформації, внаслідок чого відбувається процес передання інформаційних повідомлень безпосередньо поміж окремими складовими частинами існуючої політичної системи, зокрема, між системою влади та суспільством в цілому. Здійснюється постійний обмін необхідною інформацією як між окремими особами, так і між тими, хто керує, і тими, ким керують, задля узгодження спільних поглядів [41].

Передусім на важливість мовного впливу держави звертають увагу французький філософ, історик та теоретик М. Фуко та німецький філософ та соціолог Ю. Габермас. Наприклад, Ю. Габермас дотримується такої позиції, що можна зробити так званий акцент на відмежуванні тієї влади, котра зароджується безпосередньо під час здійснення мовних комунікацій, і тієї, яка здійснюється в адміністративному плані. Відбувається одночасне переплетення двох взаємопротилежних явищ при формуванні суспільної політичної свідомості. По-перше, йдеться про вільний від будь-яких утисків процес формування комунікативної складової у сфері легітимної форми влади, а по-друге, порушуються питання встановлення гарантій законності з боку існуючої політичної системи, завдяки яким здійснюється спроба контролю над політичною комунікацією з боку адміністративних органів влади [36]. Вчений вбачає результативну дію процесу комунікації саме завдяки значному впливу на процес прийняття політичних змін, розкриттю наявних соціально-культурних задатків суспільства, реалізації основного механізму громадської консолідації – досягнення взаємодовіри та єдності.

У рамках діяльності тих чи інших політиків прояви кінцевої задачі політичної комунікації можуть відбуватися різними способами. Натомість виключно за допомогою комунікаційних інструментів політичного характеру

вдається висвітлювати та просувати власні позиції, знаходити необхідну політичну підтримку, надавати відповідну звітність та займатися питаннями репутації.

До складу осіб, які беруть участь у політичній масовій комунікації, належать насамперед автор, іншими словами – доповідач, та масовий адресат – реципієнт, слухач чи читач, саме суспільство, державні установи, політичні та громадські організації і засоби масової інформації. Однак інструментом, так названим провідником цієї комунікації виступають насамперед засоби масової інформації, яким притаманні також функції інформування, демонстрація бажання вплинути на мислення, висвітлення процесів заклик до певних дій, функція підтримання контакту та отримання належної підтримки, представлення інтересів суспільства, здійснення критичного аналізу та забезпечення належного громадського контролю, організації навчання та формування свідомості у людей, соціалізації та розвитку особистості, консолідації загалом. Відповідно, мас медіа охоплюють собою засоби політичної комунікації, маючи певну цільову функціональну спрямованість і головне – мету, яка полягає в забезпеченні систематичного обміну інформацією між суб'єктами політичного процесу.

Безпосередні міжполітичні відносини між учасниками неможливо виразити інакше, окрім як шляхом обміну інформацією, іншими словами, засобами комунікації, які полягають саме в трансляванні певних змістових навантажень від учасника до учасника формальними та неформальними інформаційними шляхами за допомогою системи знаків та використання різних умовних символів (мова, мімічні сигнали, мова жестів і поз, погляди тощо), і можуть здійснюватися лише за допомогою інших різних чуттєвих проявів.

Найважливішим аспектом політичної комунікації є наявність мовленнєвої інтенції до адресата, спрямованої на обмін інформацією, оскільки в ній, очевидно, по-перше, і закладається цей обмін, а по-друге, розкривається те, наскільки мовцем зіставляється його комунікативна настанова щодо

відповідних критеріїв адресата. Відтак, політична комунікація є провідним елементом у процесі формулювання, агрегування, продукування та здійснення колективно зобов'язуючих рішень влади та суспільства загалом.

Природа політичної комунікації може розглядатися як центральний і фундаментальний складник демократії. Це тим більше актуально в сучасну епоху засобів масової інформації, коли політичні діячі доносять свої проблеми, програми або переконання до широких мас через засоби масової інформації. Найяскравішим прикладом тут, безумовно, є виборчі кампанії, під час яких партії намагаються завоювати якомога більше виборців шляхом передвиборчої реклами на радіо, телебаченні, в Інтернеті за допомогою різноманітних соціальних платформ (Facebook, Instagram тощо), на плакатах і т.д. У цьому випадку політична комунікація означає, що виборці не тільки знайомляться з програмою партії, але і з політичною позицією партії. У цьому випадку йдеться про те, що політична комунікація означає, що учасники політичного процесу намагаються представляти власні інтереси, здійснюючи політичний вплив на комунікацію або навіть на дії соціальних суб'єктів. Таким чином, комунікація використовується для здобуття легітимності – найбільш важливого силового ресурсу демократії. Політична комунікація також використовується для обґрунтування отриманої легітимності. Таким чином, це фундаментальна частина політичного процесу, навіть поза виборчими кампаніями, коли суб'єкти виправдовують свої дії перед своїм виборцем – власним народом.

Політичну комунікацію також прийнято розглядати принаймні як спосіб політичного впливу, який чинять соціальні суб'єкти (актори). Найчастіше це відбувається у формі політичного піару через медіа. У цьому випадку відбувається опосередковане (через ЗМІ) переконання політичних суб'єктів у власних інтересах або проблемах. При цьому йдеться про вплив на процес формування громадської думки в суспільстві з метою здійснення тиску на політиків. Безпосередній прямий діалог між соціальними та політичними учасниками також може розглядатися як політична комунікація, навіть якщо

він, як правило, відбувається поза медійним простором. Для цього ці соціальні актори часто звертаються до політичних консультантів, які допомагають їм впроваджувати свої інтереси в політичний дискурс за допомогою політичного менеджменту. Відтак, керуючи соціальною поведінкою, зокрема і за допомогою політичних меседжів, політика свідомо і несвідомо маніпулює суспільною складовою, що і є основною метою цієї комунікації. Очолювати будь-яке суспільство, це те, що дотично до пріоритетного завдання політики. Відповідно, комунікація була і є вагомим чинником у політиці, тож в умовах сучасного інноваційного суспільства її роль стає надважливою. Представники влади стають учасниками процесу комунікації, натомість рівень виконання політичних рішень напряду визначається кількістю і надійністю отриманої інформації. Серед першочергових цілей політичної комунікації, станом на сьогоднішній день, виступає, як було зазначено вище, процес легітимізації, демократизації влади, конвергенції її в суспільство, встановлення її адекватності з огляду на часові та ситуативні виклики, від чого і відбувається її подальше дослідження в політичній науці.

1.3 Медіа як ефективний механізм реалізації політичної комунікації

Сьогодні медіа прийнято відносити до так званої четвертої гілки влади. Адже насправді, без активної участі журналістів, роботи теле- та радіомовлення нині важко представити собі сучасну політичну діяльність.

Маніпулятивні чинники, керування свідомістю, модифікація культурно-політичного дискурсу під впливом ЗМІ, інформаційні та морально-психологічні війни віддавна перебувають у полі зору багатьох дослідників і з кожним днем все частіше стають предметом для гострих суперечок та наукових розробок, аналізу та безпосередньо ретельного дослідження.

Слід зазначити, що в цілому ризики інформаційного впливу не варто спростовувати, але й нехтувати позитивними факторами також не бажано. Позаяк настільки стрімкий і миттєвий вихід на різноманітні інформаційні

ресурси раніше ще ніколи не зустрічалися в історії усього прогресу розвитку суспільства.

Відтепер значення інформаційного простору набуло такого величезного масштабу, що навіть у багатьох політичних акторів складається враження, ніби той, хто тримає контроль над усіма ЗМІ, здатен владно управляти всією країною. При цьому в умовах розвитку сучасності, що супроводжується перетворенням інформаційного простору на ключову цінність, проблема визначення позиції та призначення медіа в соціально-політичній системі суспільства залишається нагальною як мовознавців, політологів, вчених інших різноманітних наукових сфер, соціологів, так і для представників влади, репортерів, журналістів та інших активістів суспільства.

Німецький дослідник, соціолог та політичний економіст досить уважно вивчав питання становлення та розвитку масової комунікації як соціального феномену і як визначального елементу політичного процесу в політології. Сам процес масових комунікацій остаточно починає розглядатися як культуротворчий і зовсім не змішується із засобами масової інформації. Масмедіа – це організовані технології, що вможливають масову комунікацію [27]. Проте завдяки діяльності преси масова комунікація досягає своєї максимальної ефективності і лише в умовах подальшого вдосконалення та всебічного розвитку засобів масової інформації досягає масштабів світового рівня.

Одним із компонентів формування сучасного демократичного світогляду є саме діяльність медіа, і значення, яке вони набувають у ході реалізації демократичних трансформацій, виявляється значно вагомим, порівняно з тим, що можна було б припустити спочатку.

Важливе місце в рамках системи демократичних відносин відведено питанням оперативності, результативності та забезпечення належного рівня реалізації та головне ефективності владних повноважень представниками органів державного самоврядування. За відсутності належного нагляду за

їхньою практичною роботою існує ризик зловживання владою в цілій низці випадків.

Таким чином, саме представники медіа у сучасному демократичному суспільстві є своєрідним «вартовим слугою», здатним контролювати роботу і водночас обов'язково поведінку влади і не допускати проявів широкомасштабної корумпованості та стрімкого занепаду демократії.

Сьогодні найважливішим інформаційним середовищем та ресурсом для переважної частини суспільства виступають саме представники засобів масової інформації, які кожного дня інформують людей про роботу органів влади, поточні новини, зміни та проблеми як в самій державі, так і на світовій арені.

Враховуючи це, хотілося б зазначити, що вся повнота відомостей, без огляду на галузь, до якої вони відносяться, має на меті не лише ознайомлювати громадськість із конкретною подією чи загалом інформацією, а й впливати на формування світоглядних орієнтирів особистості та на соціум в цілому.

Таким чином, медіа виступають так званим продуцентом формування суспільної свідомості, і до того ж потужним рушійним механізмом, який її генерує. Саме тут і криється вся складність та особливість їхньої безперервної роботи.

Упродовж кількох попередніх років українські мас-медіа набули статусу справжнього комунікаційного інструменту між політичними силами влади та громадськістю. Утім, будучи активно задіяною у ході політичної взаємодії між різними політсилами та неурядовими організаціями, політична комунікація в сучасних українських реаліях нерідко приймає контroversійний характер, який загрожує подальшою трансформацією в суспільстві та може призвести до його дезінтеграції.

Сьогодні під впливом динамічних змін інформаційного простору відбувається процес налагодження нових взаємовідносин і встановлення своєрідних контактів та створюється інший комунікативний стиль між суспільством та представниками владних інституцій. Разом із цим,

трансформаційним є безпосередньо сам уряд, його політичні устрої та окремі установи. Представники державних структур активно опановують сучасні технологічні можливості для встановлення тісних зв'язків із громадськістю, створення і просування впливової політичної агітації чи реклами, та загалом інші ефективні прийоми ведення інформаційних кампаній з населенням, підтримання партнерських відносин з колективом та потенційними політичними супротивниками. Водночас, поступово втрачають свої позиції вже давно існуючі механізми політичного впливу на суспільство, як політичні партії, і натомість з'являються ЗМІ та інші владні інформаційні канали, які забезпечують функціонування необхідного для влади медіа-простору.

На підставі здійснення аналітичних досліджень із перебігом сучасних політичних процесів в світі можна виявити низку фактів, які демонструють факт широкого залучення ЗМІ у процес формування суспільної думки та свідомості з тих чи інших питань політичного життя.

За даними деяких аналітиків, наприклад, суспільна оцінка результатів діяльності більшості німецьких президентів, особливо після другої половини двадцятого століття, визначалася не фактичним економічним положенням держави, а виключно поглядами головних мас-медійних агентств. Відповідно це підтверджує той факт, що засоби масової комунікації перетворилися на надзвичайно вагому складову розвитку суспільства, здійснюючи потужний інформаційний тиск на всі сфери його життєдіяльності.

До числа ключових ознак здійснення медіа інформаційного впливу на масову свідомість можна віднести спрямованість безпосередньо на актуальні запити, нагальні питання та глобальні проблеми населення, модифікацію масової свідомості, пропаганду та, за необхідності, повторення певного типу інформації з конкретною на це метою, скорочення меж власного простору кожної особи, в якому б людина опинялася без безпосереднього рекламного тиску чи іншого цільового інформування.

Відтак необхідно зауважити, що медіа в цілому самостійно формує політичну картину в свідомості кожного окремого суспільства, виконуючи

відповідні цілі та створюючи різноманітні інформаційні повідомлення – політичні тексти. В політичній сфері такі тексти завжди функціонують ефективно і мають відповідно актуальну тематику. Слід додати, що мас-медіа безпосередньо впливають на політичний текст і передусім на його структуру. Над створенням такого політичного тексту працює політично активний фахівець, який виконує свою роботу напряду чи посередньо та реалізує такі функціональні можливості, як поширення відповідного політичного контенту в маси, застосування пропаганди задля конкретних переконань, вмотивовування суспільства для досягнення поставлених цілей, інформатизація щодо подій і т.д.

Тобто в політичному тексті його автор різними мовними засобами прагне подати власне бачення дійсності, насадити суспільству абсолютний зразок створення, упорядкування та поведінки політичної реальності у співвідношенні зі своїм мисленням, світоглядним баченням або ж з визначеною політичною метою. Подібні тексти сприяють певному розумінню та осмисленню різноманітних політичних подій та формують світоглядні орієнтири суспільства. При цьому значення такого роду текстів зумовлене тим, що вони одночасно намагаються контролювати як індивідуальною світоглядною позицією, так і політичними орієнтирами реципієнта.

Характерною особливістю ЗМІ є те, що вони надають людям можливість відчутти себе учасниками багатьох загалом суспільних, політичних, культурних подій і тим самим навіюють аудиторії власну позицію щодо того, до якого типу соціальних відносин вона належить і який суспільно-політичний устрій розвивається в її країні. Відтак, медіа застосовує принцип сугестії, здійснюючи відповідну оцінку реальної дійсності, при якій мовна спільнота демонструє передбачувану поведінку суспільства. Таким чином відбувається політична комунікація між двома сторонами – адресантом та адресатом – які виступають в ролі суспільства та ЗМІ.

Висновки до першого розділу

В даному розділі було розглянуто такі основні поняття як «політичний дискурс», «політична мова», «політична комунікація», «медіа», особливості їхньої будови, функціонування та роль в політиці в цілому.

З проведеного аналізу випливає, що політичний дискурс – це один із багатоаспектних та доволі складних явищ, вивченням якого протягом тривалого часу і дотепер займаються багато лінгвістів. Цей феномен фігурує в науці як лінгвістичне явище та виступає також соціальним явищем, що окреслює різні події та з'ясовує проблеми, що постають перед людством.

Під політичною мовою ми розглядаємо важливий та необхідний засіб у питаннях виборювання владних повноважень та отримання відповідного соціального статусу і рівня. Такий засіб набуває ознак високої образності та сповнений елементів маніпулювання, метафоричності, шаблонності і лозунгізму. Політичну комунікацію ми тлумачимо як певний різновид суспільно-інформаційного простору політики, який безпосередньо пов'язує собою різні складові елементи функціонування політичної сфери соціуму та органічно впорядковує політичну діяльність.

В ході дослідження було визначено також інформаційне середовище та ресурс політичної масової комунікації, склад осіб, які беруть в ній безпосередню участь, виділено цільову спрямованість медіа та їхні ключові функції в політичній діяльності.

Було розглянуто та виділено основні ознаки здійснення політичного впливу на суспільство через діяльність засобів масової інформації та визначено головну мету цього процесу, яка полягає у формуванні, підкоренні та маніпулюванні масової свідомості шляхом політичної комунікації.

Як свідчать результати аналізу, політичний устрій не може загально існувати без комунікації. Політична мова вважається одним із рушійних механізмів для здійснення потрібних висловлювань, вагомих переконань, передачі інформації, навіть здійснення маніпуляцій тощо. Особливістю

політики, порівняно з іншими напрямками суспільної діяльності, є насамперед її дискурсивність: переважна частина політичних діянь, рішень та вчинків з огляду на свою сутність є переважно матеріальними діями. Відтак значна кількість науковців не випадково відносять політичну діяльність до мовленнєвої.

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТІВ

2.1 Політичні тексти як предмет дослідження

Політичний текст є провідною частиною політичної комунікації, адже політичний діяч здебільшого має передати власні ідеї, позиції та думки, вплинути на свідомість своєї аудиторії, викликати певну реакцію на представлену ним інформацію, структурувати, відобразити та згодом затвердити майбутні плани і перспективи, тож усе це відбувається переважно у форматі викладення змістовних промов, публічних виступів, інформаційних постів та реклам.

Для політичної сфери суспільства характерна багатопланова підпорядкованість взаємин між політичними діячами та політичними групами, що постійно ведуть між собою конкурентну боротьбу за отримання владних повноважень. Більш ґрунтовними та тісними зв'язками вважаються ті, що створюються шляхом обміну інформації та формами політичної взаємодії, які розвиваються на такій підставі, тобто загалом формами комунікації. Базуючись на принципах комунікації, вплив інформаційного процесу забезпечує безпосередній перехід політичного досвіду до майбутніх поколінь, стимулює процес усупільнення народу, впорядковує його політичне життя.

Необхідно зазначити, що саме поняття «комунікація» у його сучасному розумінні було сформульовано видатним американським вченим Нобертом Вінером у 1943 році. Звичайно, з плином часу цей термін набував дещо інших пояснень, видозмінень та аргументацій. Однак в подальшому мовознавці та багато інших наукових фахівців почали сприймати термін «комунікація» також через призму налагодження безпосередньої взаємодії між особами, характеру їхнього контакту, а також власне через комунікативний акт та спрямованість процесу трансформування окремих інформаційних повідомлень у суспільне надбання. Термін «комунікація» визначається у

багатьох тлумачних словниках саме як передавання конкретної інформації чи повідомлення (йдеться про різноманітні новини, думки, ідеї та погляди, позиції, новини); комунікаційний зв'язок, інформаційне повідомлення, способи передачі інформації.

Ґрунтуючись на принципах, розроблених видатними вченими минулого століття щодо поділу політичної комунікації на окремі складові, надалі будуть розглядатися особливості політичного мовлення з точки зору типологічних характеристик.

Виходячи з першої ознаки (*за суб'єктом*), політичний текст доцільно описати наступним шляхом: суб'єктом політичного мовлення є насамперед політактор, тому саме по відношенню до зазначеного суб'єкта такий різновид комунікації слід кваліфікувати як політичний. Однак, коли мова йде про медіа або непрофесійне спілкування, скажімо, виступ на мітингу, суб'єктом такого звернення може бути як медійник, або особа певних протилежних спеціальностей, враховуючи проблематику такого типу звернення і мету політичного виступу.

Аналізуючи політичне мовлення за типом адресата, варто зазначити, що серед адресатів політичного мовлення можна виокремити наступних: по-перше, це власне політичні суб'єкти, а по-друге, це суб'єкти, що не є причетними до політико-інституційних об'єктів.

Якщо йдеться про перший варіант, то адресатом можуть слугувати безпосередньо і самі політики, за умови, якщо ними будуть представлені тексти політичного характеру, або ж їхні виступи будуть звернені до інших політичних діячів. Водночас у другому варіанті реципієнтом політичного мовлення слугує слухач чи глядач, тобто та цільова аудиторія, котра отримує необхідну інформацію від того чи іншого політичного діяча. І варто відмітити, що, аналізуючи питання індивідуальності та масовості стосовно різноманітних політичних текстів та промов зокрема, реципієнт політичного мовлення, як правило, несе за собою масовий характер.

Згідно з іншою аналітичною ознакою, що також визначає особливість адресата завдяки його власній у політичному відношенні позиції, можна виокремити три головні категорії реципієнтів, і серед них: співники, супротивники та електорат – тобто це ті учасники, хто не дотримується уніфікованої позиції щодо політичного спрямування.

Виходячи з наступної ознаки, яка ґрунтується на вербальному спілкуванні, політичні тексти (загалом промови) за способом їхнього творення можна віднести саме до письмової форми вираження, позаяк вони написані конкретними людьми, які спеціалізуються на написанні різноманітних доповідей та промов для високопосадовців. А що стосується такого способу як відтворення, їх можна сміливо співвіднести з усним мовленням, адже саме під час проведення сесій, дебатів, мітингів тощо відбувається відтворення письмового тексту.

Ще однією ознакою, на яку слід звернути увагу, є стиль політичної промови. Ораторські етикетні норми, такі як пристойність, ввічливість, уважність, шанобливість, повага та значні проступки – образа, приниження, зневага, зверхність – саме вони утворюють антагоністичні полюси в системі стильових засобів вираження думки. Принизливі терміни та аббревіатури на кшталт «фашист» чи «нацист» або метафоричні звороти на кшталт «щури та мухи», «скучні і сіряві, як пили» є прикладами крайніх порушень правил, які не лише обтяжують правила політичної етики, але й впливають на громадський стан в цілому.

Багатогранна ускладненість тексту політичного характеру обумовлена, насамперед, наявністю в ньому інтертекстуальних зв'язків (*"Als Russland seine Lieferungen erst gekürzt und **dann** vollstendig abgedreht hat, hat Norwegen seine Lieferungen an uns um zehn Prozent erhöht - das werden wir nicht vergessen, **und wenn** ich in diesen Tagen häufiger den Satz sage: Deutschland kommt wohl sicher durch diesen Winter - **dann geht** mein Dank dafür auch nordwärts."*). Зазвичай текст, що вивчається в рамках політичної лінгвістики, за своїм функціональним призначенням належить до офіційно-ділового чи

публіцистичного стилю, причому публічне мовлення окремого політичного діяча відзначається власне багатоаспектністю: наявною присутністю міжстильового характеру, який чітко виражений стійкою експресивною силою. Стильова диференціація здійснюється безпосередньо на базі синтаксису. В офіційно-діловому мовленні найчастіше зустрічаються складнопідрядні речення, дієприкметникові та дієприслівникові звороти, вставні речення та словосполучення (*"Vor den Mitgliedern der Gewerkschaft habe ich auch darüber gesprochen, dass wir bei der digitalen Identität vorankommen müssen"*). Натомість публіцистичний стиль передбачає так зване поєднання усіх стильових форм з метою здійснення певного інформаційного ефекту на адресата, підштовхування його до виконання певних дій, популяризації власних ідей та переконань і, найголовніше, створення загальнонаціональної громадської думки. І саме тут містяться фразеологічні звороти, порівняння, мовна гра, паралелізми та метафори (*"Wir NATO-Außenminister*innen ziehen an einem Strang und haben einen Treuhandfonds geschaffen."*).

Відтак, однозначно до якогось визначеного стилю віднести політичні тексти неможливо, оскільки вони містять одночасно характерні риси багатьох інших стильових різновидів, які до того ж знаходяться в процесі безперервного взаємозв'язку.

Аналізуючи політичну промову як основну складову політичної системи, слід виокремити певні її різновиди. Першими в списку є *парламентські промови*. Характеризуються вони такими мовленнєвими актами, як відстоювання власної думки, прагнення досягти повного взаєморозуміння, висловлення вигідних комерційних пропозицій, внесення коректив та відповідних пояснень, проведення колективних дискусій та переговорів з метою узгодження можливих компромісів. Як правило, такий процес парламентського діяння відбувається під час різних пленарних засідань високопосадовців.

Наступними слід виокремити *передвиборчі промови*. Основною особливістю даного типу промов є підбурювання електорату, який вони перетягують на свій бік з метою подальшого збереження своєї влади і власних службових позицій.

Партійні промови займають також певну позицію в списку. Вони характеризуються тим, що доповідач має на меті так звану пропаганду власної думки, позиції та ідеї в цілому, відстоює їх таким чином, аби залучити до себе якомога більше виборців, тим самим допомагаючи собі будувати наступні кроки в політичному розвитку.

Далі слід розглянути *міжнародні промови*. Спочатку варто відмітити, що їх оприлюднення відбувається на таких офіційних міжурядових заходах, як міжнародні конференції, конгреси, наради, форуми та з'їзди. Крім того, жодного спротиву чи можливої опозиції зі сторони слухачів під час подібних виступів не очікується.

Святкові промови несуть за собою певний відповідальний характер, оскільки доповідач зобов'язується виразити особливим чином вшанування моральних цінностей та відповідних вірувань, а аудиторія в свою чергу, отримуючи подану інформацію, вже формує власні сподівання та побажання на подальші дії.

Протестні промови, під час яких промовець висловлює найбільшу так звану відразу у тій чи іншій сфері політики. У цих виступах порушується головна проблематика актуальних завдань та питань загалом, які є конче вагомими та визначальними для всього суспільства.

Термінові політичні промови відбуваються за результатами екстреного засідання парламенту. Вони, мабуть, одні з найбільш емоційних, оскільки спроможні спровокувати цілу гаму почуттів у аудиторії за невеликий проміжок часу. Дуже важливо для доповідача не посіяти паніку серед слухачів, надати відповідні настанови та необхідну підтримку, змусити аудиторію керуватися власним розумом, свідомістю та вимкнути емоції на деякий час.

Останнім та неменш цікавим різновидом політичних промов є *промови, що не знадобились*. Зазвичай, у всіх політичних діячів є відповідне професійне агенство, так звані спічрайтери, які ведуть політичну комунікацію самостійно за них. Тобто, усі сторінки в соціальних мережах, як, наприклад, Instagram чи Facebook, ведуться зовсім іншими спеціалістами, але ніяк не політиками. Сама суть таких промов полягає в тому, що завжди є паралельно підготовлені спічрайтерами варіанти текстів, позаяк важко спрогнозувати всі можливі перипетії, з якими може зіткнутися політик. Таким чином, існує далеко не одна версія тексту політичної промови, а версія, яка не була озвучена доповідачем, отримала назву промови, яка не знадобилась.

Втім, з огляду на все вищенаведене, різниця в питаннях виокремлення різновидів політичних висловлювань певним боком зумовлена тим, які саме ознаки політичного виступу взято в якості базових.

Як вже вище згадувалося, досить важливо, аби будь-яка політична промова була грамотно розписана, чітко структурована, зрозуміло викладена, мала змогу закликати публіку до активних практичних дій або рефлексій, привертала загальну увагу та створювала навіть певне емоційне піднесення. У зв'язку з тим, що слухач певний тривалий час не здатен зосереджувати свою увагу на викладеній інформації, доповідачу вкрай важливо вміти досконало опанувати лінгвістичні і невербальні засоби комунікації для того, щоб максимально чітко структурувати матеріал власного виступу з метою досягнення бажаного результату. Сама структура складається зазвичай з трьох частин:

- 1) Вступ;
- 2) Основна частина;
- 3) Кінцівка.

Прикладом цього слугує уривок з політичної промови на платформі Instagram Анналени Бербок, німецької політичної діячки:

"Heute ist der 308. Tag unserer deutschen Präsidentschaft der G7. Und es ist gleichzeitig der 254. Tag des russischen Angriffskriegs gegen die Ukraine. Wir

zählen jeden Tag. Jeder einzelne Tag ist eine Katastrophe. Und eine verpasste Chance für Wladimir Putin, das einzig Richtige zu tun: seinen Krieg zu stoppen.

Wir G7 sind in diesem Jahr zu einem eingespielten Krisenbewältigungsteam geworden. Wir haben in den vergangenen Monaten Hilfen in Milliardenhöhe auf den Weg gebracht: humanitäre, finanzielle und militärische Hilfen. Und wir schnüren jetzt ein Winterpaket, liefern Generatoren ebenso wie Wohncontainer, Wasserpumpen und Sanitäreanlagen.

Wir waren uns vor 254 Tagen einig und sind es auch heute weiter ohne Wenn und Aber: wenn die Demokratie angegriffen wird, werden wir uns mit unserem gesamten Gewicht als wirtschaftsstärkste Demokratien hiergegen stemmen." [100].

Беручи до уваги вступну частину, слід зазначити, що в ній промовець, перш за все, зазвичай вітає свою публіку, створює необхідний психологічний контакт між ними, анонсує актуальні для виступу тему та мету, викликає до себе активний інтерес та прихильність і привертає власне увагу слухачів. Основна частина передбачає змістовне подання матеріалу, більш розгорнутий опис актуальних питань або чітко аргументованих проблем. І загалом в самій кінцівці промовець узагальнює розкриту тему, дійшовши до певного висновку, та часом залишає дискусійне питання відкритим для того, щоб слухачі мали над чим замислитися та ретельніше опрацювати почуте.

У політичному виступі саме вступ є однією з найголовніших складових, бо він безпосередньо визначає увесь хід подальшої промови доповідача. Тобто, головною метою адресанта є зацікавлення адресата і вміння привернути його увагу на певний час з дотриманням усіх рамок грамотності, прозорості і водночас конкретизації, а також достатньої емоційності.

Із урахуванням лексичних особливостей побудови речень та текстів вцілому, вступну частину насамперед слід диференціювати за декількома критеріями:

- 1) **Вступ-привітання** (вітання зі слухачем, висловлення подяки та поваги до аудиторії) ("*Guten Tag, meine Damen und Herren Journalisten!*

Ich habe mit meinem Gast, dem Bundeskanzler, anlässlich seiner Reise in den Senegal, die er seit heute Morgen absolviert, diskutiert. Herr Bundeskanzler, noch einmal heiÙe ich Sie herzlich willkommen und wünsche Ihnen einen sehr angenehmen Aufenthalt in Senegal! Ich freue mich über Ihren Besuch, vor allem angesichts einer weltweit sehr angespannten Lage mit vielen sehr engen Agenden” [47];

“Sehr geehrte Frau von Siemens, sehr geehrter Herr Busch, sehr geehrter Herr Snabe, sehr geehrte Frau Regierende Bürgermeisterin, liebe Franziska sehr geehrte Exzellenzen, liebe Siemensianerinnen und Siemensianer - ich find’s groß! -, verehrte Gäste! Herzlichen Dank für die freundliche Einladung! Es ist mir eine große Ehre, an diesem historischen Ort - quasi unter den Augen des Gründers dieser althehrwürdigen Institution - zu Ihnen über die Zukunft sprechen zu können.“ [48].

2) **Цільовий вступ** (першочергове визначення мети зборів та виступу перед аудиторією) (*“Die Preise für Strom und Wärme, für Gas und Öl und Kohle müssen runter – das habe ich heute in einer Regierungserklärung vor dem Bundestag bekräftigt“ [49];*

“Wir arbeiten unter Hochdruck daran, unsere Energieversorgung zu sichern und die Preise runterzubekommen“ [50];

“Atomenergie und Gas sind nicht unsere Zukunft“ [50].

3) **Ситуативний вступ** (зумовлений подією, місцем чи ситуацією, що склалася) (*“Wir stehen durch Putins Krieg vor großen Herausforderungen“ [51];*

“Für eine unabhängige und nachhaltige Energieversorgung treiben wir in Deutschland Zukunftstechnologien mit größtem Tempo voran. Für mich ist klar: Wir müssen beim Klimaschutz erfolgreich sein!“ [52].

Тобто слід зазначити, що до компонентів вступу належать власне канонічні ввічливі висловлювання, а також привітання та звернення до присутніх, і загалом увесь спектр того, що не торкається безпосередньо змісту доповіді. У викладенні промови зазначений аспект є досить суттєвим, адже, до

прикладу, виразити вдячність на певному зібранні, вкрай доречно, зокрема, якщо цього чекають слухачі. Однак не варто робити таку частину у вступі самотійною, а краще включити її до вступу саме як варіативний компонент.

Зміст основної частини є одночасно і найширшим за обсягом, і найвиразнішим за змістом. Її умовно можна структурувати на окремі підтеми. Цілком логічним є те, що кожен окремий виступ по суті має включати в себе різноманітну чисельність окремих підтем, які залежать від типу самого політичного виступу та події, коли виступає промовець.

Прикладом цього може слугувати висловлювання канцлера Австрії Карла Негаммера: *Was wir derzeit in der Ukraine erleben, lässt sich kaum in Worte fassen. Es erfüllt mich mit Trauer zu sehen, wie Tausende Menschen, Kinder und Frauen, gezwungen sind, ihre Heimat zu verlassen, um selbst nicht Opfer eines Krieges zu werden, den sie nicht begonnen haben und den sie nie wollten. Bei einer gemeinsamen Gedenkfeier der ukrainischen Kirchengemeinden haben wir ihnen und den bisherigen Opfern gedacht* [53]. Як бачимо, висвітлено дві основні підтеми в цьому уривку. Доповідач звертає особливу увагу на головну тему цієї зустрічі, яка присвячена війні в Україні. Окрім цього робиться акцент на людях, що стали невинними жертвами цього жахливого діяння, і в наслідок чого було створено спільними силами зі сторони Австрії та України церковні відправи за померлими.

Досвідчений промовець, підбираючи правильну аргументацію та розкриваючи певні підтеми, має враховувати специфіку конкретної слухацької групи, перед якою він чи вона промовляє. Тим, хто натомість схильний до логічного мислення, найбільше підійдуть, наприклад, чисті констатації фактів. *"Aber die Welt macht Fortschritte: in den letzten 50 Jahren haben fast 100 Staaten die Todesstrafe abgeschafft, mehr als zwei Drittel aller Staaten wenden sie nicht mehr an. In den letzten zwei Jahren haben Kasachstan und Sierra Leone die Todesstrafe abgeschafft, heute haben Liberia und Sambia verkündet, dass sie dasselbe tun."* [64]. Проте потрібно також надати особливого ставлення і людям з нестандартним мисленням, представникам креативних індустрій та людям

віком від 20 до 30 років. Утім, бажано намагатися знаходити так зване «середнє арифметичне» з огляду на те, що усіх задовольнити не завжди вдасться.

Підсумкова складова промови також грає чи не найголовнішу роль в загальній побудові доповіді. Для цього необхідно коротко і головне досить правильно і коректно викласти думку таким чином, аби вона надовго залишилася в свідомості аудиторії, яка її сприймає. Аналізуючи політичні тексти, нам вдалося віднайти та розмежувати відповідним чином їхні кінцеві частини. Мова йде, по-перше, про безпосередню генералізацію усіх наведених питань та нагальних проблем, що поставали у ході виступу, що таким чином дозволяє аудиторії скласти певні висновки та цілісне враження щодо розглянутої теми. Такого роду враження складаються декількома шляхами, а саме поетапно, розбираючи кожне, та з урахуванням вже загального підсумку. Обидва шляхи ефективні. *"Die unmenschliche, verbrecherische Politik Russlands hat auch den Europarat in seinen Grundpfeilern erschüttert. Ein Land, das seinen Nachbarn überfällt, das Krankenhäuser und Schulen bombardiert, das Zivilisten ermordet und aushungert, willkürlich all das verletzt, was den Europarat im Kern ausmacht – ein solches Land kann nicht mehr Mitglied in der Organisation sein, das wäre ein Hohn."* [88].

По-друге, йдеться про закличні висновки, які покликані дещо епатувати атмосферу в середовищі, скоротити відстань між автором і масовим адресатом. Саме такого роду заключення є найбільш яскравими, колоритними та експресивними, окрім цього ще допомагають доповідачеві дещо наблизитися до слухачів, привернути до себе особливу увагу та детальніше відчувати їх настрій та реакцію. *"Es ist unsere Aufgabe, eine gelebte Erinnerungs- und Gedenkkultur aufrechtzuerhalten. Mich freut es daher besonders, dass die österreichische Bundesregierung 1,5 Mio. € für die Holocaust-Gedenkstätte Yad Vashem zur Verfügung stellt!"* [94]

Виходячи з вищевикладеного, можна стверджувати, що конструкція політичної промови формується з деталей, складання яких в єдиний

злагоджений ланцюг створює в устах доповідача надзвичайно сильну і дієву зброю, тож подальшим кроком для проведення даної наукової роботи стане саме детальний аналіз політичних текстів як єдиного складника вже до найдрібніших нюансів.

2.2 Особливості вербальних та невербальних засобів в текстах політичного спрямування

Концепція політичної комунікації розкривається перед очима громадськості через особливу призму надходження інформаційних потоків, передачі поглядів чи переконань від очільників влади до суспільства, при цьому цей так званий інформаційний тиск здійснюється різнопланово (на вербальному та невербальному рівнях). Цей процес досягається, насамперед, шляхом створення політичної промови, тобто йдеться саме про попередньо спланований та розписаний виступ, в якому промовець виражає позицію певної політичної чинності, торкається конкретних актуальних ситуацій в житті уряду та суспільства в цілому і містить особисті судження, погляди, аргументацію стосовно тих чи інших обставин, певних ситуацій або вчинків.

За своєю суттю політичний дискурс виступає певним уособленням повного спектра комунікативних відносин поміж конкретною політичною особою і соціумом, відтак зазначене поняття за своєю функціональною специфікою націлене на створення відповідної картини дійсності у представників адресатної аудиторії. Шляхом дослідження такого виду дискурсу вдається визначити, наскільки повно представлені загальнокультурні надбання в окремих комунікативних групах, яким чином просувається суспільний добробут, і в який спосіб елементи лінгвальної світобудови опиняються осторонь від сформованих комунікативних моделей.

Підготовкою та написанням текстів для усних виступів політичних діячів перед цільовою аудиторією, які також вважаються потенційним електоратом, займаються політичні текстологи або, інакше кажучи,

спічрайтери. Насправді ця справа вважається багатоетапною та досить кропіткою, оскільки передбачає ретельне вивчення та дослідження великої кількості різноманітного інформаційного матеріалу, здійснення фактчекінгу та неухильне слідування нормам мовленнєвого етикету. Тут принципово враховувати відразу низку таких важливих аспектів, як обрана аудиторія, наявність відповідних організаційних засад, вибір оптимальної дати та місця для проведення публічного виступу доповідача.

Світові лідери минулого і сьогодення здобули свій міжнародний авторитет, з-поміж іншого, саме здатністю встановлювати зворотній зв'язок із суспільством та своїми помічниками, реалізовувати і відповідно звітувати стосовно здійснюваної ними стратегічної політики. Людям часто вдається зберегти в пам'яті влучні вислови, цікаві зіставлення, різноманітні апеляції до певних кандидатур, які спроможні суттєво вплинути на їхнє голосування в підтримку конкретного політичного діяча. Цілком очевидно, що подібний вплив створюється завдяки скритим намірам, а саме прагненню схилити аудиторію до власної точки зору. Прийнято вважати, що основним прагматичним наміром, тобто цільовим призначенням виступу перед конкретними адресатами, є його різновид, який, у відповідь, обумовлюється місцем та перебігом мовленнєвого процесу.

Так іноді трапляється, що політичні виступи можуть набувати лише розголосу і з часом перестають швидко та чітко вирішувати питання щодо майбутньої участі політика в житті суспільства. Саме за таких обставин ефективність політичних виступів спонукає багатьох посадовців замислюватися над змістом і водночас формулюванням викладеного тексту, а саме над тематикою, конкретним стилем, мовними засобами, структурою усного чи письмового тексту. Відповідно, представники влади у процесі свого виступу прагнуть не лише транслювати певний матеріал, а й використовують увесь свій мовленнєвий багаж для того, щоб виразити свою світоглядну позицію, політичні погляди, судження та рішення.

Політичний наратив містить як позамовну, так і іконічну настановчу інформацію. Зрештою, будь-якому окремому народові притаманні його етнічні та культурологічні надбання, які знаходять своє яскраве втілення у мові. Репрезентанти окремо взятої мовнокультурної групи найчастіше в рамках певної комунікації найменують оточуючі явища та образи світового простору, передають чіткі сигнали та висловлюють різного роду особисті почуття. Простіше кажучи, процес взаємодії представників різних націй зумовлений безпосередньо внутрішніми культурологічними та етнічними засадами. З поміж усіх лінгвальних прийомів, що здійснюють постійний процес спілкування, свою унікальну роль відіграють *синоніми, неологізми, фразеологічні одиниці, мовна гра та нейтральна лексика*. Розглянемо детальніше кожний сегмент.

Досліджуючи безпосередньо природу поняття *синонімія* або визначаючи такий факт, до яких словесних значень варто віднести синоніми, слід мати на увазі, що в результаті відповідних напрацювань зародилося і відповідно з плином часу вдосконалювалося наукове вчення про систему синонімів, які пов'язані із вивченням різноманітної варіації уживання слів для передачі одного й того самого значення у мовленні.

Використання синонімів нерідко спрямоване на максимально влучне формулювання власних міркувань або переживань та є яскравим підтвердженням рівня мовленнєвої культури людини. Передумовою вживання синонімів вважається предметна і структурна близькість словесних значень, натомість ознакою їхньої синонімічності, що зумовлюється змістовим рівнем і співвідноситься з проблематикою вживання слів з парадигматичною категоріальною ознакою, є предметна спорідненість або їхня смислова ідентичність. Завдяки дуальному характеру синонімів вони, крім загальної поєднуваності, мають ще й індивідуальну сполучуваність. Відтак, чим сильніша збіжність у їхній лексичній сумісності, тим відповідно вищий показник ступеня синонімії цих слів у багатьох текстах.

Сформувані своє враження про текст можливо завдяки наявності в ньому відповідного емоційного забарвлення. Подеколи буває так, що цілком стримана політична промова здатна пробудити в аудиторії абсолютно різні емоції. І в таких випадках важливе значення мають місце проведення того чи іншого заходу, складені обставини, тематика зібрання, масовий адресат, зокрема його вікова категорія та соціальне положення. Таким чином, задля створення максимального результату політичному діячеві слід ретельно підібрати такі слова та вирази, які б сприймалися досить легко та водночас доступно відповідними віковими або ж соціальними групами.

Політичні діячі, задля покращення сприйняття аудиторією викладеної інформації, досить часто використовують синонімічні слова. Переваги вживання таких слів загалом зводяться до того, що завдяки їм створюється зовсім інша атмосфера, автор спроможний розкрити будь-який текст більш яскравим та насиченим шляхом, що таким чином допомагає позбутися одноманітності та почуття нудьги у реципієнта, вдосконалити взаємодію між адресантом та адресатом, наблизитися певним чином до аудиторії і мати її в своєму розпорядженні, сформувані цілісне враження від виступу у свідомості слухачів та запобігти монотонним і однотипним текстам. Уміння ефективно та грамотно вживати синонімічні слова з одного боку дозволить автору чітко розкрити власні ідеї та переконання, а з іншого – надасть слухачам можливість сприймати почуте більш захоплююче та цікаво і, як наслідок, це утримуватиме тривалий час їх інтерес та прихильність.

Прикладом цього можуть слугувати такі вирази з політичних текстів, а саме *in diesen schweren Zeiten* на *vor dem Hintergrund dieser extremen Situation, zur Zeit besonders problematisch ist, Im Augenblick ist es äußerst kompliziert*. Як можна помітити, змінені не тільки окремі слова, як одиниці, а й словосполучення в реченні. Таким чином, це змушує слухачів зосередити свою увагу саме на наступній інформації, сконцентрувавшись більш уважно та дізнатися, що ж наразі відбувається чи ще відбудеться. Відтак, реципієнт за бажанням автора піддається його впливу з психологічної точки зору, а тому,

будучи його так званою «маріонеткою», і виконує усі поставлені автором цілі – аудиторія автоматично становиться на бік доповідача, очікуючи подальші настанови. Мова йде про конкретні маніпуляції з боку адресанта, які є також однією з форм влади. Відрізнити її від інших форм, таких наприклад як переконання, примусові дії і фізична сила, є одночасно складним та важливим завданням. Важливо саме тому, що нерідко вирішальне має значення те, яку форму влади використовує політичний суб'єкт, а маніпулятивні дії зазвичай вважаються такою формою влади, здійснення якої є небажаним. Складність полягає в тому, що така межа між маніпулятивними діями і переконаннями часто розмита, а сам термір «маніпуляція» може застосовуватися як до тактики, що впливає на душевний стан об'єкта, так і до тактики, що змінює ситуацію, в якій перебуває цей об'єкт.

Одна з причин, чому здається, що застосування маніпулятивних методів є небажаним, полягає в тому, що вони здатні впливати на автономію масового адресата. Тобто це дає змогу пояснити, чому при обговоренні тієї чи іншої теми виникають певні занепокоєння щодо маніпулятивних «підштовхуючих сигналів», які мають на меті покращити процес прийняття рішень без конкретного примусу. Навіть якщо ці підштовхування сприяють досягненню поставлених доповідачем цілей, вони можуть бути небажаними в цілому, оскільки вони пов'язані з маніпуляціями, що підривають автономію слухачів.

Відтак, роль та застосування засобів синонімії полегшує багатопланове сприйняття конкретного мовного явища, надає певні умови для комплексного осмислення дійсності, дає змогу промовцеві ясніше викласти свою лінію думки та втілити свою комунікативну настанову.

Значну роль відведено *неологізмам* у складі лексичного наповнення політичного дискурсу. Проведення комплексних аналітичних досліджень у сфері політології включає в себе низку новітніх відкриттів та досягнень, що в свою чергу призводить до формування абсолютно нових слів та термінологічних одиниць. Все це здійснюється в рамках постійного спілкування представників влади разом з громадськістю. Особливість

сучасних політичних новотворів криється в їхній доступності та достатній зрозумілості для сприйняття аудиторією, попри всю новизну їхнього задуму. В результаті уміння красиво та майстерно говорити з'являється чимало різноманітних лінгвістичних утворень та інновацій, які запроваджують самі ж політики.

Свій внесок політичні діячі роблять не лише у створення конкретних новоутворень, але й значним чином впливають на їхнє міжнародне поширення. Причиною цього є те, що усі політичні діячі регулярно опиняються в епіцентрі пристальної уваги медіа та самих адресатів. Політики вживають такі новотвори для того, щоб значною мірою досягти особливо виразного та емоційного звучання при своєму виступі. Саме завдяки цьому кожен окремий політактор має змогу насичувати свої неологізми звичним і бажаним для нього логічним та експресивним значенням. Доцільно підкреслити, що той діяч, якому притаманне успішне застосування та продукування неологізмів, розглядається як досить креативна та ерудована персона. У свою чергу, такі дії дозволяють сформувати правильний образ політика та зміцнити його авторитет у масовій свідомості. Прикладом цього слугують такі слова як *Forscher-Gen*, *Terrorstaat*, *Drittnachbarn*, *Kleinstadt*, *Affront*, *Armeeangabe*, *Atombombenabwurf*, *Europaradikal*.

В силу своєї одночасно інформативної, формуючої думку і головне заохочувальної функції, медіа-мова щоденно поповнюється значним переліком неологізмів. Необхідно розуміти, що дана використовувана мова повинна носити інноваційний та сучасний характер, а сфера політики безпосередньо вважається найбільш актуальною в нашому житті. Далеко не щодня з'являється велика кількість різноманітних корисних новин зі сфери культури чи важливих відкриттів у галузі медицини, але ж натомість постійно відбуваються важливі події в політиці, які є значущими, як для регіональної, так і для глобальної безпеки та розвитку.

Переходячи до такого поняття як *фразеологічні одиниці*, варто зазначити, що їхнє застосування насамперед полягає саме в тому, аби

доповідач зміг переконатися, що адресат добре розуміється на сприйнятій ним інформації й до того ж правильно її запам'ятовує. Фактично фразеологізми є своєрідним комунікативним полем та своєрідним мовним прийомом, що уможлиблює здійснення широкого кола спілкування, а також вважається прямим втіленням етнокультурної значущості, що містить у собі стійкі стереотипи культурного світосприйняття, а саме йдеться про такі особливості того чи іншого народу як: звичаї та традиції, деталі повсякденного життя та значущі події минулого.

Фразеологізми – своєрідні лексичні засоби виразності в декількох аспектах. Порівняно з самостійно утвореними словосполученнями, їхніми специфічними рисами є багатозначність і багатоконпонентність, а також, у випадку ідіоматичних одиниць, перенесення (частково або повністю) значення, що може, серед іншого, надавати тому чи іншому висловлюванню особливу яскравість, виразність або семантичну додаткову цінність, наприклад, особливо експресивну семантику. Тому можна припустити, що фразеологічні одиниці також використовуються у сфері політичного дискурсу з певними цільовими намірами. Сміслові навантаження фразеологізмів зазвичай є значно ширшим та насиченішим, ніж у синонімічних слів, а точніше, фразеологічні одиниці наділені більшою деталізацією, ніж слова-синоніми. Таким чином, привернути увагу тієї чи іншої аудиторії не становитиме великих труднощів для доповідача, оскільки він буде спроможний зацікавити слухача буквально за невеликий проміжок часу.

Під ситуацією загальноновживаності фразеологізму мається на увазі допустимість чи заборона, доцільність чи неприпустимість його застосування за певних умов соціальної комунікації. Слід брати до уваги, як вже було вище зазначено у прикладі із неологізмами та синонімами, також і соціальне становище суб'єктів процесу спілкування: становище їх в суспільстві, обійману посаду, вікові рамки і т.д.

Розпочата росіянами агресивна війна в Україні залишила помітний слід у розвитку сучасної мови, і це призвело до сформування нових лексичних

одиниць, у тому числі фразеологізмів. Безперечно, вони не є систематизованими та загальноприйнятими, але саме вони характеризують відношення до перебігу останніх жакливих змін та ситуацій не тільки політичних діячів, а й також кожного українця вцілому. В інтернет-просторі найбільш розповсюдженими та загальновідомими стали фразеологізми на кшталт *"jemanden nach dem russischen Kriegsschiff schicken"* та *"jemanden zu einem Kobzon-Konzert schicken"*. Переклад обох фразеологізмів означає *"повністю знищити та перемогти російських нападників"*. Частіше подібні вирази можна зустріти на українському інтернет-просторі, що несе в собі політичний характер, але й в німецькомовному медіа такі випадки також зустрічаються.

Вивчаючи питання про призначення та вплив фразеологічних одиниць у політичному дискурсі, необхідно враховувати насамперед їхню складну специфіку саме як окремих мовних одиниць, здатних здійснювати суттєвий тривалий вплив на змістове наповнення, практичну результативність та характер політичного дискурсу. Досконале знання про характерні семантичні, стилістичні та ситуативні особливості функціонування фразеологічних виразів відіграє важливу роль в процесі здійснення ефективного спілкування в сфері політики і до того ж сприяє встановленню чіткого порозуміння між сторонами, що беруть у ньому участь.

Наступним мовним явищем, виявленим нами в німецькомовних політичних текстах, виступає *мовна гра*. Тенденція до залучення ігрового елемента в політичну сферу громадського життя останніми роками простежується все частіше та виразніше. Передусім йдеться про методи ведення політичної активності, стиль поведінки політичних діячів та представлення ними своїх переконань та ідеологічних поглядів. Серед численних динамічних змін, які нині мають місце в контексті сучасного політичного дискурсу, одне з чільних позицій належить саме політичній мовній грі. Використання елементів подібної гри є однією з найбільш важливих і до того ж визначальних течій у формуванні мовної картини

політичного дискурсу. Тут спостерігається своєрідна кульмінація здатності людини до ігрової взаємодії, що стимулює її безпосередньо до розкриття креативності, підштовхує до постійних перевтілень та пошуку нових ідей, образу загалом, безперервного вдосконалення та використання правильного мовного інструментарію. При цьому словесна гра, виступаючи своєрідним показником професійної майстерності доповідача, зокрема засвідчує належний рівень його обізнаності та культурної освіченості, вчить насолоджуватись не лише самою грою, але й також майстерно вираженою сутністю думки: *«Дивне видовище, коли за президентом женуться ексгібіціоністичні Тартюфи»*. В цьому прикладі йдеться про людей-дурисвітів, які постають в комедійній п'єсі Мольєра під назвою *тартюфи*. Що цікаво, автор нібито намагається образити тих політичних діячів, з якими конкурує, але у більш стриманій формі, яку зрозуміють далеко не всі.

Мовна гра отримала широке розповсюдження в політичних полеміках, обговореннях, аналітичних коментарях, прес-конференціях та багатьох інших сучасних способах донесення та представлення думок, поглядів та безпосередньо подальших планів політичних діячів, наприклад, у передвиборчих агітаціях і на плакатах.

Враховуючи попередні спостереження, призначеність політичного дискурсу полягає в тому, що воно не просто окреслює конкретну політичну картину, а насамперед в тому, що це змушує людину вбачати в собі ймовірні рефлексії та переконання, сприяючи досягненню поставленої мети. Значною мірою політична сила реалізується різними засобами, що дозволяє розповсюдити вплив політики на свідомість масового реципієнта як за допомогою більш простих прийомів (часте вживання займенника «ми» замість «я»), обрання іноземної мови (переважно це відбувається за умов білінгвізму), так і більш складних прийомів маніпуляції, як мовна гра тощо.

Далеко не завжди виступ політичного діяча є достатньо продуманим і має логічну послідовність. Іноді вистачає навіть просто і чітко підкреслити те, що позиції, за які виступає промовець, цілком співпадають з інтересами

реципієнта. Відстоюючи подібні політичні позиції, вдається ще й емоційно впливати на почуття тієї чи іншої аудиторії, спекулювати на почуттях обов'язку та інших моральних установках. Ще більш майстерним ходом такої гри є вправне використання ледь пов'язаних між собою термінів у сфері людського пізнання. Це викликає несподіваний ефект малопомітних переходів від одного переконання до іншого, іноді навіть наперекір очікуванням самого промовця. Скоріш за все, наша психіка убезпечує себе від перевантаження, надмірної логічності та постійності, оскільки стомлюється від шаблонності, тому елементи мовної гри є вкрай необхідними.

Насамперед, слід звернути увагу на такі приклади, як *"Nation und Staat"*, *"Volk und Wählerschaft"*, *"Wille des Volkes"* тощо. Вживаючи слово *"das Volk"* у його первісному значенні – "населення держави, громадяни певної країни" – чого слід було б очікувати від політичних діячів всенародного масштабу, чий рішення безпосередньо відображаються на житті всього населення, автоматично маємо на увазі мільйони людей, які представляють найрізноманітніші соціальні групи і здатні мати абсолютно несхожі між собою політичні орієнтації та інтереси.

Проте якраз саме цей факт часто замовчується в політичному дискурсі. Народ як уособлення надособистості не здатен з точки зору політичних діячів мати інших поглядів, думок та цінностей. Виходячи з їх міркувань, народом є лише ті громадяни, які схвалюють діяльність свого лідера, його як особистості та правлячої партії, яку він представляє, а будь-яка критика правлячого режиму – чи то з-за кордону чи всередині країни – розглядатиметься саме як прояв неповаги, а противники або ж уявні опоненти влади, які мають відмінну від офіційної точку зору, вважаються аутсайдерами або ж навіть ворогами. Відтак, політичні діячі, спираючись на власні інтереси, вигоди та цілі, видозмінюють смислові значення багатьох мовних одиниць, особливо лексичних, і самостійно створюють подібні мовні ігри.

Мовна гра, таким чином, може бути сформована на підставі модифікації семантики слова: *"Volk und Bevölkerung"*, *"Volk und Wählerschaft"*. У кожному

з двох словосполучень слово *Volk* трансформує своє значення, отримуючи додаткові смислові відтінки: у першому випадку йдеться про певні позитивні конотації, у другому – "свідома частина населення, яка вміє не лише віддавати свої голоси, але й здатна самотійно приймати рішення, усвідомлено аналізувати та голосувати". Наприклад, *Werden wir endlich ein Volk werden, oder werden wir weiterhin eine Bevölkerung und eine Wählerschaft sein?*

Слід наголосити, що використання мовної гри можливе виключно в тому середовищі, в якому вона відповідає певним визначеним умовам. Передусім, для цього необхідна повноцінна підтримка мовної спільноти, позаяк, без участі самих носіїв, відповідно, і мова також відсутня. Причому мовою слід оперувати, по-іншому існує велика ймовірність того, що з часом настане її незворотнє згасання та призведе до повного викорінення.

Крім того, слова, які застосовуються у ході цієї гри, повинні бути чітко викладеними та достатньо зрозумілими. Тобто, учасникам необхідно підпорядковуватися встановленим правилам, адже недотримання правил мовної гри підлягає суворому осуду з боку інших членів спільноти, яке здатне обернутися для них цілком неочікуваними негативними результатами та наслідками. Зазначені положення вважаються ключовими як для появи політичних мовних ігор, так і для забезпечення їхнього результативного подальшого функціонування.

Отже, беззаперечно, мовна гра дозволяє по-новому відкрити смислові глибини, вважається так званою відкритою взаємодією з адресатом і водночас створює додаткові креативні перспективи та творчі можливості для самого автора. Вона найактивніше та найвиразніше демонструє себе в політичному дискурсі шляхом внесення відповідних змін у значення окремих слів або підбору конкретних найменувань для позначення тих чи інших об'єктів.

Такі особливості мови, як змінність семантичної структури слова, складність відмежування конотацій від основних значень, варіативність цих значень та відповідно відтінків значень одних і тих самих мовних знаків, довільне заміщення об'єктивного суб'єктивним та навпаки, акцент на

синонімічних та асоціативних зв'язках слів, модальність окремих висловлювань, оціночна семантика тощо, використовуються політичними діячами цілком усвідомлено і цілеспрямовано.

Термін «мова політики» охоплює всі способи того, яким чином мовлення може бути задіяне саме як ключовий інструмент для управління людською свідомістю, здобуття влади та просування особливих цілей, позицій та інтересів. Політики мають свою особливу мову, коли йдеться про зазначений термін, і тому вони часто використовують розпливчасті формулювання, евфемізми та нейтральну лексику.

На відміну від усіх інших груп слів нейтральні слова не мають спеціального експресивного забарвлення і вважаються загальноживаною лексикою. Ця лексика містить загальні слова та терміни, що вживаються усіма, хто володіє мовою, і охарактеризувати таку лексику можна наступним шляхом:

- Нейтральні слова можуть вживатися у будь-якому стилі мовлення, не викликаючи особливого стилістичного ефекту;
- Вони можуть вживатися не тільки в писемному мовленні, яке насичене також і літературними словами, але й у розмовному, не викликаючи при цьому ніякого стилістичного ефекту;
- Як правило, така лексика зазвичай позбавлена будь-якого емоційного забарвлення, якщо тільки для цього промовцями не використовуються спеціальні засоби.

Тобто слід зазначити, що до політичної мови входить так звана лексика широкого вжитку, яка стосується не лише політичного життя суспільства. Виражається вона в різноманітних мовних явищах, що несуть характер лозунгів, відомих найменувань політичних організацій та партійних угруповань, держустанов і т.д: *Die EU und die ganze Welt haben sich rapid verändert.*

Німецький мовознавець, журналіст і політичний діяч Дікман підкреслює, що характерною особливістю лексики у мові політики вважається

її безпосередній тісний контакт із загальноживаною лексикою того чи іншого народу. Завдяки медіа політична лексика активно поширюється в загальномовному вжитку. Автор акцентує увагу на провідній ознаці політичної мови, а саме на наявності міцного зв'язку з правлячою ідеологією, тобто семантичній зумовленості слів політичної мови їхньою належністю до термінологічної системи певної ідеології та їхнім місцем у ній [4].

Варто підкреслити, що, незважаючи на усе вищезгадане, у політичному мовленні найчастіше можна зустріти загальноживану лексику. Вона несе за собою відповідні цілі, які полягають у тому, що значним чином відбувається безпосередній вплив на нашу свідомість, а також на сприйняття тієї чи іншої політичної ситуації, і це допомагає ефективніше будувати комунікативні зв'язки між автором та реципієнтом.

Це пов'язано з тим, що інформація, яку несе доповідач, має бути максимально адаптована до цільової аудиторії, аби це могло якомога швидше сприяти досягненню поставлених цілей, представленню власних поглядів, конкретних позицій та думок. Існує велика кількість ділових текстів, які містять загальноживані слова, що використовуються в своєму концептуальному значенні. Пояснюється це тим, що тексти з окремих професійних сфер безпосередньо стосуються людської діяльності і часто зустрічаються в процесі комунікації, а тому й реципієнту досить нескладно зрозуміти саму суть викладеного.

Можна навести приклад з посту в соціальній мережі Instagram Олафа Шольца: "*Zerstörte Stromleitungen, Krankenhäuser und Universitäten, zerstörte Straßen und Brücken: Russlands Krieg gegen die Ukraine hat schon jetzt massive Schäden hinterlassen. Um die Ukraine am Laufen zu halten und Leid zu verringern, wurden bereits mehr als 35 Milliarden Euro Soforthilfe bereitgestellt – auch für Lehrer, Polizistinnen, Ärztinnen und Soldaten.*" [54].

Можна помітити, що в текст особливого значення чи експресивного забарвлення виділені лексичні одиниці не вносять. Єдиний прикметник *massive*, який був використаний разом із словом *Schäden* – словосполучення

massive Schäden, слід розглядати як елемент додаткового впливу на розуміння реципієнтом усієї трагедії чи масштабу виниклої ситуації.

Таких прикладів з використанням прикметників у політичному мовленні зазвичай дуже багато. Це робиться для того, щоб адресат краще зміг проникнути в почуте, зробити певні висновки, поспівчувати, а також з часом допомогти вирішити те чи інше питання, якщо в нього чи в неї випаде така можливість. Відтак це значно впливає на нашу свідомість і змушує нас йти на певні кроки та дії, які керуються перш за все політичними діями.

Отже, підсумовуючи, варто наголосити на тому, що політичні тексти відрізняються своєю різноманітністю, актуальністю та змістовністю, а головне – спрямованістю на цільову аудиторію. Такі промови мають зазвичай досить цікавий та особливий науковий характер.

Як правило, викладення матеріалу в письмових текстах та усних промовах має бути досить чітким, доступним для слухачів, логічно оформленим та структурованим. Це поняття можна досліджувати протягом відповідного часу неодноразово, оскільки текстова картина світу є актуальною кожного дня. Вона зростає, розвивається, з плином часу набуває великого поширення та удосконалюється в суспільстві, де відбуваються значні вирішальні політичні процеси.

Актуальні ситуації в країні та події поза її межами відіграють особливу роль у формуванні та еволюціюванні лексичного запасу в політичному мовленні. Виходячи з аналізу, зазначені вище лінгвістичні прийоми є інтегральним елементом системи політичної комунікації, метою якої виступає створення за допомогою інформаційного і водночас психологічного тиску в свідомості масового реципієнта конкретних політичних позицій, суджень та переконань і до того ж відповідно, базуючись на них, закріплення бажаного типу політичної поведінки, що є нагальною потребою та першочерговою задачею для політичних діячів.

2.3 Різновиди текстів політичної комунікації

Своєрідною складовою частиною національної мови виступає мова політики, і функціонує вона в процесі політичної комунікації для того, щоб здійснювати безпосередній політичний тиск на суспільство, схилити людей до прийняття необхідних політичних рішень, вирішальних дій та спонукання до здійснення можливих кроків.

Як вже було зазначено, політична комунікація може включати в себе тескти, створені як усно, так і письмово. До усного виду такої комунікації безпосередньо відносяться різноманітні публічні доповіді, репортажі, інтерв'ю, промови, лекції, прес-конференції, виступи на радіо та на телебаченні, дебати тощо. До письмово різновиду політичної комунікації входять різноманітні документи. Їх складають політичні плакати та брошури, договори та угоди, новини в пресі, уся письмова політична реклама.

Наведені визначення повною мірою простежуються в рамках загального тлумачення такого терміну, як «політичний текст», який включає в себе будь-яке фактичне вживання політичної мови в сфері суспільно-політичного життя. Іншими словами політичний текст є словесним висловлюванням про політику, який несе за собою чітко виражений політичний характер, систему суджень та міркувань, вирішення нагальних проблем та питань, що мають безпосереднє відношення до суспільства.

Обставини, за яких політик взаємодіє із публікою, передбачають вживання низки характерних лексичних засобів. Підсилюючи емоційність текстів та мовлення в цілому, вони є суттєвими елементами, що забезпечують успішний комунікативний результат, покликані сформувати у одержувача певну систему уявлень та ідей і допомагають краще сприйняти сказане.

Насамперед це мають бути такі лексичні засоби та прийоми, які здатні привернути увагу слухачів до змісту політичного тексту. У зв'язку із цим особливого значення набувають форма його написання чи усного викладу, зокрема відповідна структура тексту, зміст, доступно розписаний план,

широке використання кліше, дефініцій, усталених висловів, абревіатур, а якщо мова йде про усний політичний текст – його ритмічність, інтонаційне вираження, тривалість викладення матеріалу, паузальна орієнтованість, риторична майстерність тощо.

До складу політичного дискурсу входять різнопланові тексти, які можна віднести до політики, як конкретного сегменту суспільної сфери, як наприклад політичні промови, ораторські виступи, газетно-публіцистичні та журнальні тексти, політичні заяви та статті, відповідні офіційні документи тощо. Акцент в даному дослідженні ставиться саме на публіцистичних текстах в електронній мережі, оскільки Інтернет – це новітні технології, які з кожним днем розвиваються, що створює якісні умови до їхнього розповсюдження серед користувачів. Сьогодні ці технології набувають провідного та ключового значення для комунікації в межах політичної сфери – як на місцевому, державному, так і на глобальному, тобто світовому рівнях.

У наш час питання інформації та комунікації розглядаються вже не лише як найголовніші компоненти політичних механізмів та систем, а представляють собою для тієї чи іншої держави так звану судинну систему. Покращення інформаційних технологій дозволяє політичній системі значно оптимізувати свою діяльність, підвищити рівень своєї керованості та продуктивності, що за собою несе відповідно суттєво позитивний результат для функціонування багатьох державних установ та служб.

Політичні тексти вважаються досить важким і неоднозначним явищем, яке продукується відповідно до норм і специфіки політичної комунікації. Найточніше та найширше відображають сутність політичного дискурсу саме публіцистичні тексти [2]. Вони віддзеркалюють певну політично-ідеологічну діяльність як окремих політичних сил, так і держави в цілому, поточну історію, а також відображають проблеми суспільства, і це допомагає реципієнту детальніше вглибитися в усі можливі суспільно-політичні ситуації.

Публіцистичні тексти, які носять політичний характер, бувають доволі різноманітними. У наш час дуже складно вразити людей журналами або

сучасними газетними виданнями, а тому люди схиляються значною мірою до інтернет-простору. Інтернет загалом характеризується своєю мобільністю, інформаційною багатофункціональною та багатоконпонентною природою, і це служить одним із вагомих елементів створення інформаційної картини громадського устрою. Всесвітня електронна мережа представляє собою технологічно новий спосіб спілкування, який характеризується надзвичайно швидким та чітким інформаційним обміном.

Інтернет вважається п'ятою владою, адже серйозну конкуренцію традиційним засобам масової інформації складають саме веб-ресурси, коли йдеться про обговорення різноманітних суспільно-політичних проблем, вирішення нагальних питань, власне миттєве інформування населення щодо конкретних подій, а також про висвітлення актуальних новин.

Перехід ЗМІ в простір глобальної інформаційної мережі радикально вплинув не лише на характер діяльності та функціонування самих медіа та створення ними якісного медійного контенту, але й також особливо змінив функціональні задачі, виклики та навантаження медійників і підвищив рівень вимог до їхньої професійної діяльності.

Подібні зміни призвели до того, що спічрайтерам, журналістам та редакторам просто недостатньо граматично правильно, влучно та змістовно створити політичний текст. Стало зрозуміло, що навіть досконало підготовлений матеріал для друкованих ЗМІ не здатен реалізувати одну з головних його функцій, а саме функцію інформування, адже аудиторія наразі текстоорієнтована, вчитується та вдивляється лише в екран, із запалом шукає необхідну інформацію і робить це набагато швидше та ефективніше, аніж в друкованих медіа.

Важливим також є факт стрімкої зміни та загалом розвитку пошукових механізмів, до того з кожним днем інформаційний контент набирає нових обертів, а власне поведінка інтернет-користувачів говорить про те, що їхні преференції, інформаційні запити та очікування також змінюються. Відповідно, виключно шляхом внесення зазначених видозмін, нововведень і

аналізу запитів безпосередньо інтернет-аудиторії, спічрайтери, редактори та інші фахівці різноманітних веб-порталів спроможні значно покращити показники відвідуваності та загалом рейтингу відповідного ресурсу. Саме тому доцільно розглядати політичні тексти у мережі Інтернет, наприклад на основі таких Інтернет-платформ, як Instagram, Facebook та Twitter.

Слід зазначити, що з появою медіа в глобальному інформаційному просторі динаміка ступеня суспільної довіри загалом до онлайн-медіа суттєво покращилася. Власне, до останнього часу інтернет-ЗМІ не викликали у суспільства належного зацікавлення чи довіри саме як до достовірних інформаційних каналів. З плином часу ситуація в інтернет-просторі стабілізувалася, оскільки виникло все більше перевірених медіа-каналів, які, по-перше, здобули належну позитивну репутацію, а, по-друге, зробили все можливе, щоб їхній контент оновлювався в режимі онлайн максимально оперативно, і відтак аудиторська довіра з кожним разом суттєво підвищується.

Всесвітня інформаційно-комунікаційна мережа відіграє дедалі вагомішу та ефективнішу роль, постійно збільшуючи і поглиблюючи коло звичних соціальних, ділових та політичних стосунків кожної окремої людини. Але не дивлячись на це, вона представляє собою також комбінацію як самого інформаційного простору, так і реального часу, і власне це надає людині змогу увійти та відчувати такого роду віртуальну павутину, в якій сучасна людина піддається потужному інформаційно-гіпнотичному впливу та стає жертвою численних інформаційних меседжів.

Через те, що за останніх часів сучасне суспільство стало набагато діґіталізоване, а формат інформаційного поля невинно змінюється і до того ж швидко розвивається, політичні діячі стали частіше та ефективніше використовувати Інтернет у своїх цілях. Перед ними постають нові виклики, завдання та цілі, адже в руках знаходиться гаджет, якому будуть довірять мільйони людей – майбутні виборці.

Варто звернути увагу на те, що сьогодні немає жодного політичного діяча чи навіть партії, які б не мали власної веб-сторінки, додатку,

інформаційного порталу або інтернет-видання. Йдеться про нестандартний метод реалізації поставлених задач у сфері політичної комунікації, головною відмінністю якого є його чітка націленість на практичне виконання актуальних політичних завдань.

Кожен з політичних діячів прагне скористатися усіма можливими та доступними методами, які можуть згодом посприяти зростанню рівня довіри власного народу, і таким чином вони вибудовують так звану дорогу до своєї аудиторії – своїх потенційних виборців.

Основна задача полягає в тому, щоб зацікавити інтернет-користувача, зробити інформацію доступною та корисною, створити такі умови, за яких майбутній виборець не буде вагатися щодо власного вибору. Таким чином, можна зробити висновок, що така політична інтернет-діяльність набуває виразного характеру передвиборчої агітації.

Зараз, насамперед, дуже цікаво слідкувати за політичними діячами в Інтернеті. Враховуючи активну та швидку діяльність системи електронних комунікацій, стає зрозуміло, що для більшості політиків веб-сторінка чи сайт, на якому буде розміщено інформацію про їхню діяльність, позиції та відповідне ставлення до тієї чи іншої політичної ситуації, можуть перетворитися на один з провідних комунікаційних інструментів, який сприяє кращій та ефективній взаємодії з аудиторією, партнерами, журналістами, представниками медіа, а до того ж навіть зі своїми політичними супротивниками. Подібна комунікація між представниками влади та населенням є надзвичайно актуальною та особливо значущою під час проведення передвиборчих кампаній.

Все це має безпосередньо вагоме значення, оскільки з тих чи інших причин політичні діячі далеко не завжди мають реальну нагоду висловитися чи просто виступити в інформаційному просторі інтернет-ЗМІ, які значною мірою залежні від органів влади, які їх контролюють, та від політичного спрямування та характеру інтересів їхніх власників. Натомість Інтернет виступає сприятливим інформаційним простором саме для того, щоб мати

змогу вільно та публічно демонструвати і обговорювати різноманітні думки, позиції та погляди.

На інтернет-платформах, таких як Instagram, Facebook та Twitter, останнім часом виникає дедалі більше особистих сторінок політичних діячів із викладенням та обґрунтуванням їхньої власної точки зору стосовно конкретних подій, явищ чи політичних процесів, завдяки чому масовий реципієнт може самостійно та усвідомлено здійснити власний вибір в підтримку того чи іншого політичного діяча, а також перетворитися на підвладних осіб, які роблять свій вибір під впливом агітаційних прийомів та технологій.

В Інтернеті соціальні мережі відіграють дуже важливу роль для кожного політичного діяча. Зрозуміло, що сторінки на різних платформах потрібно вміти створювати, розвивати, редагувати та вести. І як вже раніше зазначалося, у кожного політичного актора є своя група досвідчених спеціалістів, які створюють відповідні політичні тексти у визначений дедлайн. Вони називаються спічрайтерами.

Поняття спічрайтинг полягає, насамперед, у грамотному володінні навичками складання тексту будь-якої промови. Для успішного створення тексту промови важливим є правильний пошук і ґрунтовний перегляд матеріалу та відповідних джерел щодо тематики майбутнього виступу.

При написанні промови спічрайтерам завжди варто враховувати низку факторів: цільова аудиторія, час та місце проведення виступу чи промови, інтернет-платформа. Особлива увага також має приділятися тематиці тексту, адже метою є максимальне наближення до сприйняття аудиторією тієї інформації, яка проголошується, тобто спічрайтери мають подати її доступним та зрозумілим шляхом: слова – чіткі та виразні, а речення – прозорі та ємні водночас.

Справа в тому, що правильно підібрані терміни, формулювання, ключові вирази та навіть певні особливості донесення інформації безпосередньо

залежать від вікових особливостей цільової аудиторії, її соціального статусу та безлічі додаткових критеріїв.

Діяльність спічрайтерів направлена на створення різноманітних політичних текстів, незважаючи на те, що загалом їхня робота практично непомітна для широкого загалу, хоча саме вони значною мірою впливають на свідомість масового реципієнта, на те, що люди дивляться, за чим слідкують, що здебільшого читають та про що розмовляють.

Наприклад, для звичайного інтернет-користувача складається враження, що кожен політик веде в Instagram свою сторінку самостійно: вони викладають свої фотографії та підписують їх відповідним текстом, що присвячений останнім подіям, які відбуваються в країні чи навіть на глобальному рівні – у світі. Це все створює відповідну картину, яка наближає суспільство до представників влади, і тим самим змушує людей слідкувати за ними активніше.

Тобто спічрайтери створюють численні політичні тексти, які спроможні за собою вести всю зацікавлену аудиторію та намагаються домогтися конкретних цілей, які були передчасно поставлені політичними діячами.

Звичайно, змагання між політичними діячами за підтримку, симпатії та голоси аудиторії відбуваються не лише в реальному житті, але й також в інтернет-просторі. Щоб сформувавши конкретну громадську думку та дійти до кінця запланованої роботи із зарані поставленою метою, політикам час від часу доводиться вибудовувати видимість того, що суспільство надає їм достатню підтримку, охоче розділяє з ними спільні погляди та ідеї, схвалює відповідні рішення та дії та зневажає їхніх супротивників.

Цікавим фактом є те, що з цією метою вони за потреби наймають ще одну спеціальну групу людей, яких називають так званими ботами. Ці боти за допомогою коментарів різнопланового характеру спроможні на розпалювання дискусій та пропагування потрібної точки зору в соціальних мережах, на популярних порталах, в різноманітних блогах та на інтернет-форумах. Таким чином, вони допомагають політичним діячам бути доволі популярними у тому

чи іншому цільовому колі, бути обізнаним щодо всіх подій та головне вони знижують рейтинг інших опонентів.

Тематика та різновид політичних текстів посідають вагоме місце в глобальній мережі. Варто зазначити, що в Інтернеті зазвичай актуалізуються проблеми відображення різноманітних ситуацій, подій та новин, які відбуваються наразі в світі, і це допомагає відігравати значну роль у створенні відповідних інтернет-постів спічрайтерами для кожного політичного діяча. Зацікавленість у масового адресата з кожним днем значно зростає, оскільки зростає стурбованість щодо актуальних подій.

Тематика різноманітних питань за останні роки була присвячена подіям, які значно впливали на свідомість багатьох людей по всьому світу. Якщо подія стосується людства та має досить великі масштаби, то вона автоматично становиться предметом для обговорення у кожному колі спілкування в тому чи іншому суспільстві. Звичайно, також і кожен політичний діяч стурбований відповідними проблемами, які значною мірою можуть вплинути на моральний та фізичний стан своїх громадян, а тому і відповідно якомога частіше в соціальних мережах на власних сторінках привертають увагу суспільства до вирішення нагальних питань, розповідають про проведення можливих заходів щодо вирішення тієї чи іншої глобальної проблеми, про реалізацію відповідних планів та інше.

Вже декілька років однією з світових проблем, які щоденно обговорювалися в кожному суспільстві та набули значного відголоску в Інтернеті, є пандемія коронавірусу. В соціальних мережах кожен політичний діяч звертався до свого народу з чисельною кількістю промов, текстів та постів, що слугували для інформування та надання конкретних вказівок для подальших дій, а також для інтерактивного спілкування, яке характеризується можливістю для народу залишати політичним діячам коментарі під конкретними постами на тій чи іншій інтернет-платформі.

Слід навести приклад уривку (Рисунок 1.1) промови в соціальній мережі Instagram канцлера Німеччини Олафа Шольца щодо питань розвитку пандемії

та власних кроків до вирішення нагальних питань під час свого інавгураційного візиту до Бундесрату.

bundeskanzler 🌐 Die Entwicklung der Pandemie erlaubt uns, erste Öffnungsschritte in den Blick zu nehmen. Wir müssen aber wachsam bleiben und diejenigen schützen, die besonders gefährdet sind. Wir wollen unsere Erfolge nicht aufs Spiel setzen. - Kanzler Scholz bei seinem Antrittsbesuch im Bundesrat.

The development of the pandemic allows us, to look at some opening steps. However, we must remain vigilant and protect those who are particularly at risk. We do not want to put our successes at risk. - Chancellor Scholz during his inaugural visit to the Bundesrat.

Рисунок 1.1 – Допис Шольца на сторінці Instagram

Можна помітити, що сторінка ведеться не від самого політичного діяча, а від його спічрайтерів: *"Kanzler Scholz bei seinem Antrittsbesuch im Bundesrat"*.

Велика кількість постів в Instagram відповідно до тематики обговорення перекладається на англійську та французьку мови для кращого розуміння різноманітних питань та текстів в цілому, позаяк чимало інтернет-користувачів підписуються також із багатьох інших країн.

Саме зазначені інтернет-користувачі мають таку інтерактивну можливість, як коментувати пости в Instagram. Вони відповідно можуть задати будь-яке питання тому чи іншому політичному діячу, висловити свою думку щодо актуальних питань, подякувати за їхню проведену успішну роботу чи, навпаки, виразити обурення щодо невиконання своїх обіцянок.

Таким чином, формується безпосередній зв'язок між суспільством та владою, що дає змогу аудиторії вільно спілкуватися, виражати власні думки чи ідеї та отримувати на це відповідь, якщо це можливо (Рисунок 1.2).

-
andreas_khachatorian Die Entwicklung der Pandemie sagt uns, dass Sie kein Recht mehr haben die Bürger weiterhin mit sinnlosen Maßnahmen zu belegen!! Ein Ende der Maßnahmen muss sofort erfolgen. Schauen Sie einfach mal nach Skandinavien 🙌

- 41тиж. 1 вподобання Відповісти Переглянути переклад
-
elena.cizer Respekt Herr Bundeskanzler und, danke schon für Ihre Sorgen gegenüber Uns! 🙌

- 41тиж. Відповісти Переглянути переклад
-
lukase.lla Welcher Erfolg?

- 41тиж. Відповісти Переглянути переклад

Рисунок 1.2 – Коментарі до допису

Слід відзначити, що через те, що подана тема у свій час набула значного розповсюдження в Інтернеті, це послугувало виникненню певних змін у мові, які характеризуються появою різноманітних неологізмів: *"Gegen Omikron helfen wochenlange **Lockdowns** in Millionenstädten nicht dauerhaft"* [55], *"Außerdem sind die chinesischen **Corona-Impfstoffe** nach Einschätzung von Experten längst nicht so wirksam wie die im Westen entwickelten Vakzine"*, *"Nach einer aktuellen Prognose der Organisation führender Industriestaaten (OECD) und einzelner Schwellenländer wie Kolumbien, Mexiko und der Türkei, erreicht das globale Bruttoinlandsprodukt schon in wenigen Monaten ihr **Vor-Corona-Niveau**"*, *"Der Entlastungseffekt eines **Lockdown-light** oder **Lockdowns** fällt in diesem Winter aus"* [56].

Іншою надважливою темою, що заповнила увесь інтернет-простір за останні десять місяців, стала агресивна війна Росії проти України. Ще з самого початку неоголошеної війни медіа, як українські, так і європейські, заповнили увесь світ з метою негайного поширення інформації, щоб залучити максимальну кількість людей для зупинення країни-агресора.

На таких інтернет-платформах, як Facebook, Twitter, Instagram було створено велику кількість постів політичного спрямування, які значним чином впливали на свідомість масового реципієнта. Люди масово створювали петиції, надсилали тисячі повідомлень багатьом впливовим діячам з різних демократичних країн задля допомоги, а саме йдеться про спробу пробудити світ, зупинити російський народ та їхнього командувача, створити активне суспільство, надати Україні відповідних гарантій на спокійне та безпечне подальше життя.

Усе це висвітлювалося кожного дня, і багато хто з політичних діячів не зупиняється підтримувати український народ й дотепер: *"Der russische Angriff auf die Ukraine ist ein eklatanter Bruch des Völkerrechts", "Er ist durch nichts zu rechtfertigen. Deutschland verurteilt diesen rücksichtslosen Akt von Präsident Putin aufs Schärfste", "Unsere Solidarität gilt der Ukraine und ihren Menschen. Russland muss diese Militäraktion sofort einstellen", "Im Rahmen der G7, der Nato und der EU werden wir uns heute eng absprechen. Dies ist ein furchtbarer Tag für die Ukraine und ein dunkler Tag für Europa."* [57].

Таким чином, можна зробити висновок, що політичний текст є комплексним явищем, яке визначається і формується відповідно до актуальних тем у суспільстві та у світі в цілому. Воно висвітлює найрізноманітніші суспільно-політичні події, а головне – яскраво розкриває природу і сутність політичного дискурсу.

Для досягнення конкретних цілей політичним діячам та їхній команді спічрайтерів дуже важливо привернути до себе увагу, досягти відповідного рівня аудиторської довіри та головне влучно й доступно розкрити зміст актуальної теми.

Сам процес функціонування політичної комунікації триває зазвичай безупинно, але ж посилюється він відповідно у передвиборчий період, протягом якого залучаються всі можливі шляхи інформаційного тиску та впливу на масового реципієнта, маючи на меті, як вже раніше зазначалося, завоювання, а також привернення уваги і прихильності аудиторії до себе.

Необхідно також додати, що роль медіа відіграє дві важливі ролі в політичному полі спілкування. З одного боку, це потужний інструмент впливу на суспільство, а з іншого – механізм відповідних проведених маніпуляцій, які мають безпосереднє відношення на свідомість людей та розуміння ними тих чи інших ситуацій та подій, а тому політичним діячам дуже необхідно залучати ЗМІ задля своїх цілей та майбутніх робочих планів.

Висновки до другого розділу

Дослідницький матеріал другого розділу дає підстави вважати, що політичний текст є словесним висловлюванням про політику, який несе за собою чітко виражений політичний характер, систему суджень та міркувань, вирішення нагальних проблем та питань, що мають безпосереднє відношення до суспільства.

Це вагома складова політичної комунікації, оскільки саме через тексти політичного спрямування усі політики мають змогу донести суспільству необхідну інформації, передати власні ідеї, думки та позиції, викликати певні реакції та значним чином вплинути на свідомість аудиторії.

Було встановлено та досліджено особливості політичного мовлення з точки зору типологічних характеристик, проаналізовано поняття «політична промова» та виділено окремі її різновиди, визначено ключових осіб, що займаються підготовкою та написанням політичних текстів, та розглянуто їхню роль та діяльність в більш широкому аспекті.

Як показало дослідження, з поміж багатьох лінгвальних прийомів, які проводять безперервний процес спілкування, свою особливу та ключову роль виконують синоніми, новотворення, нейтральна лексика, мовна гра та фразеологічні одиниці.

Дослідження дозволяє стверджувати, що політичні тексти вирізняються своєю варіативністю, актуальністю, наповненістю і, насамперед, орієнтованістю на цільову аудиторію. В ефективному представленні

політичних текстів ключову роль відіграють тематика та різновид, адже таким чином інтерес у масового реципієнта значно зростає, що і є головною метою будь-якого політичного діяча. Зрештою, подібні виступи, промови та тексти в цілому, як правило, мають досить цікавий і змістовний науковий характер.

РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДУ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТІВ У СОЦІАЛЬНІЙ МЕРЕЖІ INSTAGRAM

3.1 Особливості німецькомовних політичних текстів мережі Instagram

Фактичним матеріалом дослідження особливостей німецькомовних текстів політичного спрямування слугували тексти інтернет-платформи Instagram. На сьогоднішній день соціальна мережа Instagram вже перестала бути виключно розважально-інформаційним порталом, де інтернет-користувачі публікують лише фотографії та відео й пишуть до них стислі коментарі.

Наразі Instagram є своєрідним потужним, інформаційним та найсучаснішим середовищем для просування власних авторських матеріалів, відповідних напрацювань, цікавих контентів та розробок, і до того ж для можливості їх подальшого оприлюднення у інших соціальних мережах, у тому числі Twitter та Facebook.

З моменту свого виникнення по сьогоднішній день дана соцмережа систематично здійснює політику модернізації свого функціоналу, що дозволяє значно оптимізувати процес користування сайтом.

Вже сьогодні переважна більшість засобів масової інформації, так як і більшість авторитетних діячів, мають власні сторінки в мережі Instagram та активно і успішно розвивають там свою діяльність протягом вже тривалого часу.

Іншими словами, Instagram – це універсальна соціальна платформа, адже завдяки їй інтернет-користувачі матимуть змогу обмінюватися певним досвідом, поширювати власний контент, просувати себе, шукати актуальні новини, отримувати щоденну корисну порцію свіжої інформації напряду від провідних інформаційних ресурсів.

Як вже зазначалося раніше, сфера політики займає одне з очільних місць в Instagram. В одній з найпопулярніших інтернет-платформі велика

кількість політичних діячів ведуть власні веб-сторінки та поширюють корисний та інформаційний контент для всього світу, тим самим привертають увагу багатьох людей. Для того, щоб краще зрозуміти політичний контент на платформі Instagram та висвітлити його особливості, слід перейти до реалізації практичного завдання роботи.

В практичному дослідженні було взято фрагменти з постів в Instagram, промови та виступи різноманітних політичних діячів Німеччини, Австрії та Швейцарії.

Розглянемо та проаналізуємо детально фрагменти політичної промови канцлера Німеччини, **Олафа Шольца**: *"Das Gleiche gilt, wenn wir über die Frage diskutieren: Was ist mit den Energielieferungen? Denn auch die nutzt der russische Präsident als Waffe. Ich war mir immer sicher, dass er das tun würde. Deshalb habe ich mir – weil der Konflikt ja schon da war, wenn auch nicht so eskaliert, wie wir das seit dem Februar mit dem Angriff Russlands auf die Ukraine gesehen haben – schon im Dezember die Frage gestellt und sie weitergegeben an alle meine Mitarbeiterinnen und Mitarbeiter: „Was passiert eigentlich, wenn Russland kein Gas mehr liefert?“ Das war – ich glaube, das kann man hier sagen – zu einer Zeit, als die allermeisten das noch nicht für wahrscheinlich gehalten haben. Aber ich habe es für möglich gehalten."* [45]

Вищенаведений фрагмент взято із виступу Федерального канцлера Німеччини Олафа Шольца на 13-ому саміті машинобудування, що відбувся 11 жовтня 2022 року в Берліні. Як можна побачити, уривок присвячений останнім подіям, що відбуваються між росією та Україною, які значним чином впливають також і на сусідні країни. Канцлер Німеччини ставить в своїй промові запитання, які за своєю особливістю наближують аудиторію до самої суті, змушуючи відповісти на них самостійно, а також робить акцент на тому, що він один з перших, хто задумувався над важливою проблемою та над її можливими наслідками для всього німецького суспільства. Він спеціально акцентує особливу увагу реципієнта на останньому реченні, оскільки хоче наголосити на тому, що він дійсно

стурбований цією подією, демонструє власне ставлення до проблеми і головне, що переймається за майбутнє своєї держави.

Наступний цікавий для аналізу фрагмент тексту взято із тієї ж промови канцлера, як і попередній: *"Wir haben dazu beigetragen, dass die Gasspeicher in Deutschland gefüllt werden. Nur einmal zur Erinnerung: Sie waren ziemlich leer. Auch das hätte ein Zeichen sein können, das den einen oder die andere gewarnt hätte. Sie waren ziemlich leer, weil die russischen Eigentümer sich sehr viel Mühe gegeben haben, zum Beispiel Polen mit Gas zu beliefern – aber nicht aus Russland, sondern aus den deutschen Speichern. Wir haben gleichzeitig dazu beigetragen, dass das jetzt anders ist, und sind bei knapp 95 Prozent – ein Ziel, das wir uns vor einiger Zeit gesetzt hatten."* [45]

Як показало дослідження у другому розділі, політичні діячі навмисно використовують різноманітні способи маніпулювання свідомістю масового реципієнта. І зазвичай, кожен робить це по-своєму. Але, як бачимо, в цьому випадку, Олаф Шольц у своєму мовленні неодноразово задіює займенник «ми» для того, щоб перед аудиторією створити колективний образ – певна ілюзія причетності до складної та надважливої справи та показати, яких результатів вже було досягнуто спільною із суспільством працею.

Адресат несвідомо починає сприймати ту чи іншу інформацію у тому руслі, в якому політичний діяч того бажає, і відтак виникає безпосередній зв'язок між суспільством та владою і будується відповідний рівень довіри аудиторії. Політики в цей же час намагаються завоювати прихильність як до себе, так і до своєї діяльності.

У фрагменті зустрічається часова форма Konjunktiv II der Vergangenheit із модальним дієсловом können.

Для наступного дослідження та ретельного аналізу було взято фрагменти з дописів на сторінці Instagram **Анналени Бербок**, міністра закордонних справ Німеччини.

"Schlimmer als kein Ergebnis bei der COP27 wäre ein Ergebnis, das den Konsens von Glasgow und Paris noch verwässert. Die Welt kann es sich nicht

*leisten, ein weiteres Jahr beim Klimaschutz zu verlieren. Es ist der Moment, in dem wir uns als Politiker*innen ehrlich fragen müssen: **habe ich wirklich alles dafür getan, hier etwas zu bewegen?** Keine der offenen Fragen ist unlösbar, wenn wir ehrlich bereit sind, voranzukommen."* [59]

*"Was für ein Leben lebt man, wenn man nicht diejenige sein kann, die man ist? Diese Frage musste ich mir nie stellen. Viele andere Frauen fragen sich dies tagtäglich. Ich sehe die Bilder der Proteste aus Teheran und bin so beeindruckt vom Mut und der Entschlossenheit dieser Menschen. Für diejenigen, die versuchen ihren Protest niederzuknüppeln, muss es Konsequenzen geben. Gemeinsam mit Frankreich haben wir Vorschläge gemacht, welche Personen und Organisationen, die für den Tod von Jina Mahsa Amini und die Gewalt gegen die Demonstrierenden in Iran Verantwortung tragen, mit EU – Sanktionen belegt werden sollen. **Und auf den Straßen Kabuls?** Selbst unter der Schreckensherrschaft der Taliban gingen letzten Samstag dutzende Frauen auf die Straße. Sie forderten ihr Recht auf Bildung. Und das ein Tag nachdem sich ein Selbstmordattentäter in einem Klassenzimmer in Kabul in die Luft gesprengt hatte."* [58]

В цих фрагментах слід звернути увагу на питання, з якими Анналена звертається до своєї аудиторії. Як і в минулому прикладі із промовою Олафа Шольца, Анналена дотримується ефективної політичної тактики: значним чином вона наближає себе до масового реципієнта шляхом вживання таких виразів як *«Мені ніколи не доводилося ставити собі це питання, а чимало інших жінок запитують себе про це щодня»*, *«Навіть під час панування терору талібів десятки жінок вийшли на вулиці минулої суботи. Вони вимагали свого права на освіту»*.

Одразу можна відзначити, що простежуються відтінки таких почуттів як жалю, стурбованості та емпатії, які політикиня яскраво демонструє відповідно до жінок, котрих вона згадує. Подібне ставлення до того, що відбувається, дає реципієнту чітко зрозуміти, що такий політичний діяч виконує не тільки свою роботу, але також переймається за свій народ та не

боїться продемонструвати й своє ставлення до тієї чи іншої ситуації. Рівень довіри значно зростає.

У фрагментах далі спостерігається використання повторних виразів. Анналена застосовує подібну тактику задля того, щоб задати тексту так званий своєрідний ритм самих висловлювань або ж навіть цілісних смислових уривків. *"Für die Täter darf es keinen sicheren Hafen geben. Niemand darf glauben, Verbrechen ohne Konsequenzen begehen zu können. Das schulden wir den Ukrainerinnen und Ukrainern. Das schulden wir den Menschen in Iran, im Nordirak und überall auf der Welt, wo Menschenrechte mit Füßen getreten werden. Denn Menschenrechte sind nur dann etwas wert, wenn wir sie durchsetzen."* [60]

"In Kriegen und bewaffneten Konflikten sind Frauen und Kinder unverhältnismäßig stark betroffen. Das sehen wir in der Ukraine, das sehen wir in Afghanistan, das sehen wir in vielen weiteren Orten auf der Welt." [61]

*"Wenn wir über den Horror sprechen, der sich in der Ukraine ereignet, dann sprechen wir nicht über abstrakte Berichte. Wir sprechen über Kinder. Wir sprechen über Mütter, über Brüder, Väter, Großeltern, Frauen und Männer, deren Schmerz entsetzlich ist. Ich appelliere daher dringend an Russland: Dies ist ein Krieg, den Sie nicht gewinnen werden. **Beenden Sie den Krieg! Beenden Sie das Leid in der Ukraine. Hören Sie auf, Ihre eigenen Landsleute in den Tod zu schicken. Stoppen Sie Ihre Scheinreferenden, die so unrechtmäßig sind wie der Krieg, den sie legitimieren sollen. Beenden Sie den Kornkrieg, der den Hunger auf der ganzen Welt verschärft, besonders im Süden. Hören Sie auf, dieses Gremium – den Sicherheitsrat der Vereinten Nationen – lahmzulegen.**"* [62]

"Weil Vergewaltigung als Kriegswaffe in der Ukraine eingesetzt wird. Weil auch andernorts der Körper der Frau missbraucht wird, um Gesellschaften zu brechen. Weil nur jeder vierte Platz in den Parlamenten weltweit von einer Frau besetzt ist, obwohl sie die Hälfte der Weltbevölkerung sind. Weil es im Deutschen Bundestag auch nicht viel besser aussieht. Weil in Afghanistan einer ganzen

Generation an Mädchen und Frauen die Zukunft geraubt wird. Weil sie von Bildung ausgeschlossen werden." [63]

Ми розуміємо, наскільки важлива інформація, яку вона хоче передати і сприймаємо такі ж самі емоції, які вона першочергово вкладає у текст.

Використовуючи подібну тактику повторів, політикиня закликає країну-агресора до відповідних дій та наочно демонструє свою серйозну налаштованість проти неї. Аудиторія, сприймаючи це, автоматично починає підтримувати її у викладених нею твердженнях. Відбувається безпосередній зв'язок між адресатом та адресантом.

*"Aber die Welt macht Fortschritte: in den letzten 50 Jahren haben fast 100 Staaten die Todesstrafe abgeschafft, mehr als zwei Drittel aller Staaten wenden sie nicht mehr an. In den letzten zwei Jahren haben Kasachstan und Sierra Leone die Todesstrafe abgeschafft, heute haben Liberia und Sambia verkündet, dass sie dasselbe tun. Das zeigt: Es ist ein langer Weg, aber die Arbeit lohnt sich. Und wir lassen nicht nach. Gemeinsam mit unseren Partner*innen werden wir weiter alles dafür geben, dass die Todesstrafe in allen Ländern der Welt geächtet wird."* [64]

В поданому фрагменті Анналеною Бербок оголошуються конкретні статистичні дані, які значною мірою впливають на масову аудиторію. Такий вплив відбувається через те, що здебільшого статистика не створює жодних підстав для створення будь-яких політичних дискусій та вагань щодо питань точності та правдивості даних, а тому і не викликає у людей сумніви.

А наступним висловлюванням *"Das zeigt: Es ist ein langer Weg, aber die Arbeit lohnt sich"* політикиня виражає свої впевнені наміри та подальші плани, яких вона прагне досягти та безперешкодно слідувати.

Звичайно, інформація не завжди може бути достовірною, незважаючи навіть на те, що подається в офіційних джерелах, але ж, як правило, подібним інформаційним викладенням народ довіряє і не розглядає необхідність у проведенні ретельних перевірок, а тому це доречна тактика, яку

застосовують чимало політичних діячів у своїх промовах. Тому доречно навести ще один приклад фрагменту з промови канцлера Німеччини, Олафа Шольца, зі своєї Instagram-сторінки:

"Wer heute in den Wiederaufbau der Ukraine investiert, der investiert in ein künftiges EU-Mitgliedsland. Über 2000 deutsche Unternehmen sind schon in der Ukraine aktiv." [65]

*"Auf unserem CDU-Bundesparteitag in Hannover haben wir neben einer ausführlichen Beratung zur Energiepolitik auch über Grundsatzfragen unseres Parteiprogramms diskutiert - unter anderem über ein neues Gesellschaftsjahr. **Ich selbst habe nach dem Abitur ein Jahr für einen Landtagsabgeordneten in meiner Heimatregion gearbeitet und in dieser Zeit ein neues Bürgerbüro aufgebaut, ehe ich mein Studium begonnen habe.**"* [65]

Наступною доволі ефективною технікою, яка також чинить безпосередній посиленій вплив на формування масової свідомості, вважається застосування політичними діячами згадувань про власний досвід, переживання та навіть проблеми.

В своїй промові такою технікою скористався один із депутатів Бундестагу, **Філіп Амтор**. Висвітлення власних життєвих ситуацій, випробувань та загалом досвіду здійснює сильний психологічний вплив на аудиторію, а також апелює до емоційної складової. Подібне було чітко продемонстровано у вище наведеному фрагменті.

*"**Ich sehe die Bilder der Proteste aus Teheran und bin so beeindruckt vom Mut und der Entschlossenheit dieser Menschen.**"* [66]

Поданий приклад з фрагменту тексту зі сторінки Анналени Бербок також демонструє її особисті переживання до сказаного та автоматично об'єднує її з аудиторією.

Подібне можна спостерігати також і в наступному уривку:

*"Europa ist nicht nur eine Gemeinschaft der Staaten, sondern der Menschen, die hier zuhause sind. **Europa, das ist auch für mich Heimat und ich habe keine Zweifel, dass wir die Dinge gemeinsam zum Besseren drehen können.**"* [67]

"Im Tierpark Wolgast habe ich schon vor mehreren Jahren eine Erdmännchen-Patenschaft übernommen, die ich natürlich nicht nur zu Wahlkampfzeiten pflege." [67]

Наступний фрагмент також було взято із власної сторінки Філіпа Амтора в Instagram. Можна зазначити, що виділена частина речення в поданому уривку представлена в доволі іронічній формі. *«За якою я, звісно, доглядаю не лише під час виборчих кампаній»* – це висловлювання, яке хочуть почути або ж прочитати чимала кількість людей, позаяк політичним діячам дуже важливо дати зрозуміти своїй аудиторії, що саме він є дійсно гідним представником влади, який виконує свої обов'язки чесним шляхом та надалі здатен керувати й усією країною, а не створює індивідуальний симулятивний образ з метою отримання відповідних привілеїв.

Також через нижче наведені приклади фрагментів тексту зі сторінки Анналени Бербок видно, що вона вживає окличні та питальні речення, які несуть за собою інколи дещо агресивний, а також емоційний характер:

*"Wie viel Leid können die Afghan*innen noch ertragen? Diese Frage habe ich mir nicht zuletzt angesichts des verheerenden Erdbebens vergangene Woche gestellt, bei dem über 1000 Menschen starben."* [68]

"Ich werde oft gefragt, ob ich den Eindruck hätte, junge Leute wüssten unsere Freundschaft, wüssten unser Europa überhaupt zu schätzen. Meine Antwort ist dann immer laut und klar: Absolut!" [69]

"Ich appelliere daher dringend an Russland: Beenden Sie den Krieg!" [70]

"Mit vier Vermittlerinnen habe ich mich gestern ausgetauscht und schnell gemerkt: Ihre Hintergründe und Erfahrungen sind so bunt wie die Vereinten Nationen!" [71]

"Was bleibt nach einem solchen Tag?" [71]

З точки зору самої структури тексту в постах Анналени Бербок, можна помітити, що вони здебільшого мають чітку побудову та логічне

викладення, а саме: є питання чи постає певна проблема, відповідно за нею слідує і відповідь:

"Was brauchen wir um uns in unserem Land sicher zu fühlen und sicher zu sein? Die Bundesregierung hat sich schon auf den Weg gemacht, eine nationale Sicherheitsstrategie zu erstellen." [72]

*"Deshalb habe ich mich mit meinen NATO-Kolleg*innen dieses Wochenende intensiv mit zwei Fragen beschäftigt: Wie können wir die Ukraine in ihrem Kampf für ihre Freiheit noch stärker unterstützen? Und wie wollen wir unsere Allianz für das 21. Jahrhundert strategisch neu aufstellen? Dabei ist eins klar: Die NATO bleibt ein Bündnis, das auf Verteidigung setzt. Aber es ist auch ein Bündnis der offenen Türen. Sollten sich Finnland und Schweden für einen NATO-Beitritt entscheiden, werde ich diesen Schritt mit all meiner Kraft unterstützen."* [73]

"Bei der Regierungsbefragung im Bundestag habe ich klar gemacht: nichts wollen wir mehr, als dass das unsägliche Leid der Menschen in der Ukraine sofort aufhört. Die Realität ist aber: eine einfache Lösung gibt es in diesen schwierigen Zeiten nicht. Was es gibt, das sind klare und entschlossene Schritte." [74]

*"Mit meiner erneuten Reise in die Ukraine in so kurzer Zeit setze ich das fort, was Diplomatie im Kern ausmacht: das Bemühen darum, den brandgefährlichen Konflikt auf friedlichem Weg zu entschärfen. Eines ist sicher: die Ukrainer*innen können auf uns zählen."* [75]

"So viel ist klar: Die Bundesregierung hat sich diese Situation nicht ausgesucht." [76]

Ретельний аналіз політичних текстів на сторінці Бербок дає підстави вважати, що політична діячка спілкується зі своєю аудиторією та відноситься до неї з повагою. В Інтернеті вона вибудовує певний зв'язок із ними, вважає за потрібне у своїх дописах жартувати, не боїться це демонструвати і головне чітко дає зрозуміти всім інтернет-користувачам, що запам'ятовує все, що їй кажуть, що запитують і про що просять.

Таким чином складається особливе враження про цю політиkinю, яка звертає свою увагу не тільки на вирішення конкретних політичних проблем, а також і на своїх людей – свою цільову аудиторію: *"Heute, am internationalen Mädchentag, seht ihr mal nicht mich hinterm Pressepult, sondern Pia. Was sie da verkündet hat? Wenn Pia Außenministerin wäre, dann gäbe es jeden Tag Crêpes."* [77]

"Vielen Dank, liebe Pia, für deine tatkräftige Unterstützung!" [77]

Як бачимо, в своїй промові Бербок жартує та віддячує дівчинці, а це надзвичайно приваблює читачів до себе і доволі ефективно впливає на їхній емоційний стан. Цей допис був викладений разом із світлиною дитини, а отже автоматично наближує читачів і завойовує їхню симпатію, підтримку та прихильність.

"Vor meiner Reise sagten mir einige: "was nutzt es denn, sich in der heutigen Zeit für nukleare Abrüstung einzusetzen? Was wollt ihr dort?" Die Antwort ist: Wir sind hier, um die regelbasierte internationale Ordnung zu verteidigen." [78]

"Auf dem Weg zu einer nationalen Sicherheitsstrategie hab ich heute in Hof in Bayern Halt gemacht und bei einer Townhall zugehört, welche Fragen die Menschen bewegen: Wie bekommen wir die Klimakrise in den Griff und wie arbeiten wir dabei mit autokratischen Staaten zusammen? Wie kann Vielfalt unsere Gesellschaft stärken und wie können wir Fluchtursachen so bekämpfen, dass Menschen gar nicht erst fliehen müssen? Wie können wir Bürokratie abbauen und gleichzeitig Rechtsstaatlichkeit und Transparenz ausbauen? Und wieviel ist uns unsere Sicherheit überhaupt wert? Zum allerersten Mal schreiben wir eine nationale Sicherheitsstrategie für unser Land und ich bin überzeugt: das geht am besten gemeinsam. Deshalb toure ich seit einer Woche durch die Republik, höre zu und diskutiere mit unterschiedlichsten Menschen, wie heute in Hof." [79]

"Vor allem eine Frage aber trieb viele um: Wie bekommen wir endlich die Klimakrise in den Griff? Wir haben das Wissen, wir haben die Technologien. Was es nun braucht, ist eine mutige Politik und das Engagement jedes Einzelnen."

Deshalb legen wir nun los – hier in Deutschland, in der EU und mit unseren Partner*innen in der Welt. [80]

"Viele Leute haben mich gefragt, was genau feministische Außenpolitik bedeutet. Ein Land, das ohne Männer geführt wird? Nein, es geht genau um das Gegenteil: Es geht nicht um das Ausschließen, sondern um das Einbinden. Es geht nicht darum, weniger Stimmen zu hören, sondern mehr Stimmen....es geht ganz einfach um Rechte, Repräsentation und Ressourcen." [81]

В прикладах 78 – 81 помітно, що увага зосереджується саме на питаннях, які Бербок за період відповідного часу отримувала від суспільства. Ми чітко бачимо, що вона описує їх у тексті та надає відразу відкриту відповідь. Це значною мірою об'єднує адресанта разом із адресатом та доволі швидко змушує його довіритися.

"Folter, Vergewaltigung, systematischer Mord. Der Terror, mit dem Russland die Ukraine überzieht, darf nicht ungesühnt bleiben. Und er wird es nicht." [82]

"Wenn es nach Wladimir Putin geht, sollen die Ukrainer*innen in Dunkelheit, Kälte und Zerstörung hausen. Aber er wird mit seiner Taktik nicht durchkommen." [83]

"In Kriegen und bewaffneten Konflikten sind Frauen und Kinder unverhältnismäßig stark betroffen. Das sehen wir in der Ukraine, das sehen wir in Afghanistan, das sehen wir in vielen weiteren Orten auf der Welt. Trotzdem sind auch im Jahr 2022 Frauen und marginalisierte Gruppen weiter massiv unterrepräsentiert in Diplomatie, Politik und Militär. Das ist fatal, denn Frieden braucht Frauen." [84]

"Es verschlimmert das Leid in einem Land, in dem jetzt schon Millionen hungern." [85]

"Die Herrschaft der Taliban hat sich wie ein dunkler Schleier über das Land gelegt. Es schmerzt mich, dass jungen Frauen das Recht auf Bildung verwehrt wird. Dass ihre Gesichter aus der Öffentlichkeit verschwinden." [86]

"Der brutale Angriffskrieg gegen unseren europäischen Nachbarn Ukraine zeigt uns allen, was Europa bedeutet." [87]

"Die unmenschliche, verbrecherische Politik Russlands hat auch den Europarat in seinen Grundpfeilern erschüttert. Ein Land, das seinen Nachbarn überfällt, das Krankenhäuser und Schulen bombardiert, das Zivilisten ermordet und aushungert, willkürlich all das verletzt, was den Europarat im Kern ausmacht – ein solches Land kann nicht mehr Mitglied in der Organisation sein, das wäre ein Hohn." [88]

Наведені вище уривки 82 – 88 є фрагментами з політичних текстів Анналени Бербок на платформі Instagram. Для нашого дослідження їх було використано з метою виділити та продемонструвати особливий спектр емоційності політичині.

За допомогою різноманітних негативних прикметників, словосполучень, осудливих виразів, а також відомих прізвищ, що за собою сьогодні несуть досить негативний характер, Бербок звертає увагу інтернет-користувачів, ніби налякуючи та розповідаючи про можливі наслідки, які з цього випливають.

Аудиторія в цей же час читає подану інформацію і, навіть якщо сам текст несе за собою негативний характер, гуртується та об'єднується в єдине ціле. З цією метою здебільшого і створюються подібні політичні тексти, оскільки вони є своєрідним поштовхом для продукування емоційності та розгортання дискусій навколо відповідної теми серед усього суспільства.

"Russland bombardiert seit Wochen massiv die zivile und lebenswichtige Infrastruktur der Ukraine. Wasser- und Energieleitungen werden zerstört, Städte und Dörfer aus der Luft angegriffen. In meinem einstündigen Telefonat mit Russlands Präsident Putin habe ich diese Angriffe verurteilt – und betont, dass Deutschland entschlossen ist, die Ukraine gegen die Aggression weiter zu unterstützen." [89]

*"Gegenüber Putin habe ich darauf gedrängt, so schnell wie möglich zu **einer diplomatischen Lösung zu kommen**. Und zu einer solchen Lösung gehört ein Rückzug der russischen Truppen."* [89]

*"Denn häusliche Gewalt ist **keine Privatsache**. Wir müssen hinsehen und handeln."* [90]

*"Ich habe zu dem Raketeneinschlag in Polen mit dem polnischen Präsidenten Duda telefoniert und ihm **mein Beileid ausgesprochen**."* [91]

*"Heute vor acht Monaten hat Russland die Ukraine überfallen: **eine Zäsur im Leben der Ukrainerinnen und Ukrainer**. Wir sind tagtäglich beeindruckt von ihrem Mut und ihrer Entschlossenheit und stehen fest an ihrer Seite. Das gilt für die Zeit des Krieges – und genauso für den Wiederaufbau."* [92]

*"**Zerstörte** Stromleitungen, Krankenhäuser und Universitäten, **zerstörte** Straßen und Brücken: **Russlands Krieg gegen die Ukraine hat schon jetzt massive Schäden hinterlassen**."* [93]

В поданих прикладах на Instagram-сторінці канцлера Німеччини, Олафа Шольца, також можна помітити його власне ставлення та стурбованість щодо останніх жахливих подій в Україні. Порівнюючи виклад та побудову дописів Шольца та попередньої політичної діячки, Бербок, можна стверджувати, що стилі написання їхніх текстів, зважаючи на те, що тематика однакова, дуже різняться. У першому випадку, як вже було зазначено, авторка використовує необхідну лексику задля привернення уваги аудиторії, посилення її емоційного характеру, так званого пробудження до відповідної реакції, прагне здобути необхідну підтримку та прихильність людей.

На противагу цьому, Шольц виражає своє відношення до того, що відбувається, більш стримано, застосовує реальні факти, мінімалізує використання характерних негативних прикметників і виразів, та структуровано все доволі чітко.

В останньому прикладі [93] канцлер використовує у своєму дописі тактику повторення з тією метою, щоб зробити характерний акцент на

скоєнному діянні і показати повну трагедію вчинків країни-агресора. Звісно, це також залишає у свідомості аудиторії певний емоційний відбиток, але у порівнянні із Анналеною Бербок, політичні тексти Шольца не несуть за собою чітко виражений експресивний характер.

Наступними прикладами було взято дописи із Instagram-сторінки політикині, яка займає посаду міністра ЄС та конституції в австрійській канцелярії – **Кароліна Едтштадлер**. У ході дослідження політичних текстів було помічено вмале компоновання професійної політики, виваженості і стриманості у промовах разом із залученням відвертих емоційних елементів, які викликають підвищену симпатію, довіру та повагу до Кароліни Едтштадлер у свідомості людей – створюється так званий фундамент для її авторитету та впізнаваності:

"Es ist unsere Aufgabe, eine gelebte Erinnerungs- und Gedenkkultur aufrechtzuerhalten. Mich freut es daher besonders, dass die österreichische Bundesregierung 1,5 Mio. € für die Holocaust-Gedenkstätte Yad Vashem zur Verfügung stellt." [94].

*"Es war mir eine Ehre, heute Präsident Isaac Herzog zu treffen. Die vielen hochrangigen Besuche in den letzten Monaten sind **Zeugnis unserer guten Beziehungen**. Österreich bekennt sich in seinem Regierungsprogramm zu Israel als jüdischen und demokratischen Staat und insbesondere zu dessen Sicherheit."* [95].

*"Es war mir eine große Ehre, heute vor dem ICTs World Summit on Counter Terrorism über die besorgniserregende Zunahme von antisemitischen Vorfällen zu sprechen. Österreich ist im Kampf gegen Antisemitismus Vorreiter in Europa und hat viele Maßnahmen gesetzt. **Wir werden alles uns mögliche tun**, um ein prosperierendes jüdisches Leben zu ermöglichen."* [96].

*"Es freut mich besonders, dass ich heute in Israel 8 Staatsbürgerschaften an Nachkommen von Opfern des Nationalsozialismus überreichen durfte. **Ich bin mir bewusst**, dass egal welche Maßnahmen wir ergreifen – sei es Restitution oder die Verleihung der österreichischen Staatsbürgerschaft an Nachkommen – wir*

die Gräueltaten, die während des Naziregimes begangen wurden, nicht wiedergutmachen können. Was ich aber versprechen kann, ist, dass wir immer alles tun werden, was wir können, um Jüdinnen und Juden vor Antisemitismus zu schützen und ein prosperierendes jüdisches Leben in Österreich zu ermöglichen." [97]

"Es ist eine besondere Ehre, heute in Meran das 50-jährige Bestehen des Zweiten Autonomiestatuts Südtirols zu feiern. Das Zweite Autonomiestatut & seine Umsetzung zeigen, wofür die EU heute steht: eine Solidaritätsgemeinschaft, in der Lösungen im Dialog gefunden & gemeinsam umgesetzt werden." [98]

"Ich bin stolz, gemeinsam mit dem Präsidenten der Israelitischen Religionsgemeinschaft Oskar Deutsch heute den ersten OJKG-Umsetzungsbericht der Jahre 20/21 zu präsentieren. Unser Ziel ist eine Welt frei von Antisemitismus." [99]

Подібними у вище наведених фрагментах висловлюваннями політикиня завойовує прихильність та симпатію у читачів та чітко демонструє свою гостру зацікавленість у вирішенні тих чи інших питань за допомогою таких виразів як *«...але що я можу пообіцяти, так це те, що ми завжди будемо робити все, що в наших силах», «Нашим завданням постає...», «Я чітко усвідомлюю...»*.

Як бачимо, велика кількість політичних діячів застосовує подібні висловлювання задля досягнення конкретних політичних цілей, привернення уваги багатьох інтернет-користувачів та об'єднання їх в єдине суспільство.

Надалі для подальшого ретельного дослідження та демонстрування оригіналу текстів нами було представлено скріншоти політичних текстів на веб-сторінці президента Швейцарії, **Ігнаціо Кассіца** (Рисунок 2.2 – 2.9).

Особливість викладення політичних дописів в Instagram полягає в тому, що даний політичний діяч використовує велику кількість смайлів, що є досить простим та водночас сучасним явищем на сьогоднішній день. Таким

чином політик виражає власні емоції та значно привертає увагу своєї публіки:

ignaziocassis Danke de Gsellschaft zur Constaffel für d'liladig nach Züri! Auf dass sich der **#Böögg** nicht vom heutigen Aprilwetter inspirieren lässt 😊

Ob bei ☁️ oder ☀️: Kultur und ein gemeinsames Fest stärken unseren Zusammenhalt – gerade in schweren Zeiten. Allne äs schöns **#Sächsilüüte!** 🌸

Рисунок 2.1

ignaziocassis Während meines Besuchs in der **#Ukraine** 🇺🇦 hat mich die Zerstörung der zivilen Infrastruktur in der Stadt Borodjanka erschüttert. Gleichzeitig bewegte mich die Widerstandskraft der Familien und Menschen in Iwankiw. Ich konnte mir ein Bild der Kriegssituation, humanitären Lage & Vorbereitungsarbeiten für den **#Wiederaufbau** des Landes machen. Mit Präsident **@zelenskiy_official** sprach ich über humanitäre Bedürfnisse hinsichtlich des nahenden Winters und bilaterale sowie multilaterale Unterstützung der 🇨🇭 Mit PM **@shmyhal_official** unterhielt ich mich über die Multi-Stakeholder-Bemühungen für einen innovativen, nachhaltigen **#Wiederaufbau** der 🇺🇦 auf der Grundlage der **#LuganoPrinzipien**.

In Moldawien sprach ich Präsidentin **@maia.sandu** meinen Dank für die 🇲🇩 Grosszügigkeit & Solidarität gegenüber der Ukraine seit dem Beginn der 🇷🇺 Aggression aus. Die 🇨🇭 wird Moldawien mit weiteren CHF 2.4 Mio. humanitären Hilfsgeldern unterstützen 🤝

Рисунок 2.2

ignaziocassis Gemeinsam aus der Pandemie 💪 Lassen Sie sich impfen und schützen Sie damit sich selbst und Ihre Liebsten! **#NationaleImpfwoche**

Рисунок 2.3

ignaziocassis Antrittsbesuch als 🇨🇭 Bundespräsident in **#Berlin** 🇩🇪 Freundlicher Empfang durch **@bundespraesident.steinmeier** im Schloss Bellevue.

Es war mir auch eine Freude, Aussenministerin **@abaerbock** kennenzulernen. Auf multilateraler Ebene sind die **#Schweiz** und **#Deutschland** gleichgesinnte Partner 🤝

Рисунок 2.4

ignaziocassis Uns eint viel mehr, als uns trennt – das ist unsere Stärke, auch in schwierigen Zeiten 🙏 Ich wünsche Ihnen Gesundheit, Entschlossenheit und Zufriedenheit für das Jahr 2022. Es guets Nöis!

Рисунок 2.5

ignaziocassis Das neue [#Bundesratsfoto](#) ist da 📷 Unterschiedliche Herkunft, Sprache, Kultur oder Mentalität - gemeinsam bilden wir alle die [#Schweiz](#) 🇨🇭 Vielfalt & Zusammenhalt helfen uns in diesen schwierigen Zeiten.

Рисунок 2.6

ignaziocassis Eine Freude, meine Amtskolleg:innen aus Deutschland 🇩🇪, Österreich 🇦🇹, Luxemburg 🇱🇺 & Liechtenstein 🇱🇮 in meiner Heimatstadt [#Lugano](#) zu empfangen 🤝 Schwerpunkte: Bewältigung der Pandemie, grenzüberschreitende Zusammenarbeit & [#ScienceDiplomacy](#) 🖥️

Рисунок 2.7

ignaziocassis Mein Besuch im [#Oman](#) geht zu Ende 🇴🇲 Bei meinen Treffen habe ich die gemeinsamen Bemühungen der Schweiz und Oman für Frieden & regionale Sicherheit thematisiert 🕊️ Gemeinsam für einen stabilen und friedlichen Mittleren Osten 🙏

Рисунок 2.8

ignaziocassis Common goal of 🇨🇭 & [@ifadnews](#): reducing rural poverty and hunger worldwide 🙏 Gilbert Houngbo, President of [#IFAD](#), and I talked about promoting innovative approaches to supporting smallholder farmers 👉 essential for inclusive & [#sustainable](#) food systems 🌾

Рисунок 2.9

Як бачимо, подібні дописи Кассіса на власній сторінці Instagram містять чималу кількість смайлів. Політик робить це як для підкреслення своїх емоцій, так і для економії написання слів. Простежується це там, де замість назви країни, він ставить у тексті відповідний державний прапор.

Слід також зазначити, що насправді сьогодні емодзі вже перетворилися на один із основних комунікаційних інструментів, набули особливого сучасного характеру, стали прикладом того, як мова нашого швидкоплинного часу замінює собою окремі звичайні слова.

Дедалі частіше та активніше популярні соціальні платформи почали поповнювати свої програми подібними смайликами, щоб мати змогу відповідати на різноманітні публікації, дописи та полегшувати людям процес спілкування. До того з кожним роком кількість доступних смайлів розширюється, таким чином, щоб кожен користувач мережі, незалежно від віку, кольору шкіри, національності та особистих уподобань, мав змогу користуватися ними.

Для інтернет-користувача це створює особливо бадьорий та навіть подекуди грайливий настрій, адже здебільшого будь-яке інформаційне повідомлення сприймається та запам'ятовується краще саме візуально. І безпосередньо те, що політичний діяч у соціальній мережі свавільно використовує різноманітні емодзі, доволі ефективно впливає на масового реципієнта та ментально із ним зближує.

Висновки до третього розділу

Третій розділ дає підстави розглядати характер політичних текстів як з психологічної, так і з лінгвістичної точок зору. Існує думка, що саме через мистецтво слова, так званого інструмента комунікації, політичні діячі мають змогу впливати на свідомість власної аудиторії, маніпулювати та досягати поставлених цілей за допомогою неї.

Абсолютно кожне слово несе за собою конкретний емоційний відтінок. В цьому дослідженні було наведено приклади фрагментів політичних промов, виступів та звичайних дописів із Instagram-сторінок різноманітних політичних діячів та діячок, а саме Олафа Шольца, Анналени Бербок, Філіпа Амтора, Кароліни Едтштадлер, Ігнаціо Кассіса.

В ході роботи було досліджено характер політичних маніпулятивних тактик, а саме залучення у текстах повторень, додавання негативного відтінку до слів, словосполучень та речень, вживання окличних та

питальних речень для демонстрування додаткової емоційності з метою виклику відповідної реакції у аудиторії.

Необхідно зазначити, що для того, щоб продемонструвати оригінал політичного тексту, було зроблено та додано у роботу відповідні скріншоти, які відповідно до своєї тематики чітко розкривали суть усіх питань.

З результатів дослідження можна зробити висновок, що побудова текстів на веб-сторінках політичних діячів здебільшого має однаковий характер та тотожні структурні риси, але й відмінності також присутні. Незважаючи на це, усі політики завше досягають своїх поставлених цілей, залучуючи до цього своїх професійних спічрайтерів та цільові аудиторії.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного дослідження, нами було встановлено, що політичний дискурс – це віддзеркалення суспільно-політичного життя держави, яке містить в собі елементи культури та культурних цінностей, й висвітлює риси національного характеру. Поданий дискурс безперечно є своєрідним багатогранним поняттям, яке вже протягом тривалого часу вивчається низкою досвідчених фахівців.

Концепція політичного дискурсу висвітлює дедалі суттєві та виразні ознаки політичної мови і фігурує в мовознавстві як окреме лінгвістичне явище, яке в ході проведеної роботи було змістовно розкрито та підкрєплено відповідними прикладами.

Нами було також встановлено, що одним з головних завдань сучасного політикуму є формування масової свідомості через засоби масової інформації, їхню безупинну пропаганду та загалом виразне маніпулювання. Очевидно, що сучасні механізми політичного маніпулювання з кожним днем набувають все більшого значення, а тому мова починає брати на себе все більше функцій у здійсненні відповідних маніпуляцій.

Як свідчать результати аналізу, використання різноманітних лінгвістичних прийомів, а саме синонімії, фразеологізмів, неологізмів, нетральної лексики, мовної гри та вище зазначених маніпулятивних дій допомагає політичним діячам та команді їхніх професійних спічрайтерів досягти відповідного рівня довіри цільової аудиторії та поставлених заздалегідь цілей.

Результати роботи дають підстави вважати, що політичний текст є словесним висловлюванням про політику, який несе за собою чітко виражений політичний характер, систему суджень та міркувань, вирішення нагальних проблем та питань, що мають безпосереднє відношення до суспільства.

Переклад політичних текстів, як і переклад текстів будь-якої іншої галузі, набуває величезного практичного значення та незамінної вартості.

Необхідно підкреслити, що його складність полягає в тому, що від перекладача вимагається не тільки досконале володіння мовами, але й глибоке розуміння та орієнтування в політичній термінології.

Щодо питань термінології, у роботі зазначено, що в текстах політичного характеру зустрічається різножанрова лексика:

- 1) Загальнополітична лексика, до якої відносяться імена політичних діячів та посадовців;
- 2) Політична лексика військового спрямування, яка на сьогодні має велике значення в контексті останніх подій;
- 3) Економічна лексика, яка визначає різні економічні процеси, поняття та явища в країні;
- 4) Юридична лексика;
- 5) Терміни, які мають багатозначний політичний характер і використовуються для позначення різноманітних абстрактних понять.

Наші дослідження проводились на основі дописів із Instagram-сторінок багатьох політичних діячів та діячок, а саме Олафа Шольца, Аннали Бербок, Філіпа Амтора, Кароліни Едтштадлер, Ігнаціо Кассіса. Робота над матеріалом дозволила простежити різноплановий характер викладу та структури текстів політиків та політикинь, дослідити тотожності, а також їхні відмінні риси.

Магістерська дисертація заклала основу для проведення наступних дослідницьких робіт з питань вивчення текстів політичного спрямування, їхнього функціонування, а також здійснила безпосередній внесок у подальше опрацювання практичних прийомів до пошуку, аналізу і перекладу політичних текстів з огляду на їхні лінгвостилістичні характеристики, прагматичне та функціональне призначення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алефіренко М.Ф. Теоретичні питання фразеології. Харків, 1987.
2. Андрейченко О. І. Лексико-фразеологічна основа текстів політичних дискусій (на матеріалі української преси кінця ХХ – початку ХХІ ст.): дис. канд. філол. наук : 10.02.01 / О. І. Андрейченко. – К., 2006.
3. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2004.
4. Березін В.М. Сутність і реальність масової комунікації. М., 2002 / В.М. Березін.
5. Бєлова А. Д. Комунікативні стратегії і тактики: проблеми систематики. Мовні і концептуальні картини світу. – Київ. 2004.
6. Бик І.С Наукові підходи до визначення поняття політичний дискурс / І.С. Бик // Вісник Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка. Філологічні науки. – 2013.
7. Білодід І.К. Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія. / За ред. І.К.Білодіда. – К.: Наукова думка., – 1973.
8. Бойченко Н.О. Стійкі дієслівні сполуки у публіцистичному тексті: типологічні ознаки та експресивний потенціал: Дис. канд. філол. наук: 10. 02. 01. К., 2002.
9. Васік Ю.А. Ритмічна обумовленість комунікативної стратегії політичної промови / Ю.А. Васік // Новітня філологія. – Миколаїв, 2005.
10. Гайдюлін О.О. Політичний дискурс як праксіологічна складова політичного навчання // Соціально-гуманітарна освіта України та шляхи її розбудови. Матеріали Всеукраїнської наради завідуючих кафедри соціально-гуманітарних дисциплін. – К.: Генеза, 1997.
11. Герасимчук С. Засоби масової інформації та політика. Міжнародний Республіканський Інститут // Політична та громадянська освіта. – Київ, 2016.

12. Голянич Марія. Внутрішньоформна номінація у політичному дискурсі (на матеріалі засобів масової інформації) // Семантика мови і тексту. Збірник статей VIII Міжнародної конференції. Івано-Франківськ: Плай”, 2003.
13. Деренчук Н. В. Особливості формування маніпулятивної стратегії в українському політичному дискурсі. Проблеми гуманітарних наук. Філологія. – Київ, 2012.
14. Дерік І. М. Просодичні особливості дискурсу інформаційних повідомлень ділової тематики в Інтернеті : дис. кандидата філол. наук : 10.02.15 / Дерік Ілона Морисівна. – Одеса, 2007.
15. Долгіх В.П. Політичний дискурс: походження та зміст поняття // Грані. – 2002.
16. Єрмоленко А.М. Комунікативна практична філософія / А.М. Єрмоленко. – К.: Лібра, 1999.
17. Єфтені Н. М. Політичне маніпулювання: особливості застосування. Актуальні проблеми політики. – Київ, 2015.
18. Єщенко Т.А. Лінгвістичний аналіз тексту / Т.А. Єщенко. – К.: ВЦ «Академія», 2009.
19. Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини / О. В. Зернецька. – К. : Освіта, 1999.
20. Зірка В. В. Мовна парадигма маніпулятивної гри в рекламі: автореферат дис. канд філол. наук: 10.02.04 / Київськ держ. лінгвіст. унів-т. Київ.
21. Калита А.А. Актуалізація емоційно-прагматичного потенціалу висловлення : [монографія] / А.А. Калита. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2007.
22. Климанська Л.Д. Соціально-комунікативні технології в політиці: Таємниці політичної "кухні": Монографія. Львів: Видавництво Національного університету "Львівська політехніка", 2007.

23. Козирева М.С. Статус комунікативної взаємодії при варіюванні кількості учасників / М.С. Козирева // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. – Харків, Константа, 2003.
24. Кондратенко Н. В. Типологія мовленнєвих жанрів українського політичного дискурсу / Н. В. Кондратенко // *Studia Philologica* (Філологічні студії) : зб. наук. пр. / редкол.: І.Р. Буніятова (голов. ред.), Л.І. Белєхова, О.Є. Бондарева [та ін.]. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017.
25. Корнійчук Ю. Р. Маніпулятивний вплив у політичному англomовному дискурсі. Студентські наукові записки. Серія «Філологічна». – К., 2009.
26. Кучеренко, І. Лексичні інновації в сучасному масмедійному дискурсі України та Німеччини як перекладознавча проблема // Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Сер. Філологічні науки. Мовознавство. 12 (2019).
27. Левченко Л. О. Психологічні особливості діяльності засобів масової інформації. Людина і політика. – Київ, 2001.
28. Мацько Л.І. Лінгвістична риторика // Наука і сучасність: Збірник наукових праць / Л.І. Мацько. – К.: Логос, 1999.
29. Нагорна Л.П. Політична мова і мовна політика: діапазон можливостей політичної лінгвістики. К.: Світогляд, 2005.
30. Онуфрив С. Т. Політичний дискурс ЗМІ України у світовому інформаційному просторі: дис... канд. філол. наук: 10.01.08 / Київський національний ун- т ім. Тараса Шевченка. К., 2005.
31. Падалка О.В. Політична промова та її просодичні характеристики. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство. 2012.
32. Палій С.В. Соціальні мережі як засіб комунікації електронного навчання: монографія. Київ: Київський національний університет будівництва і архітектури, 2013.
33. Петлюченко Н. В. Харизматична особистість політичного лідера в просторі німецького та українського апелятивних дискурсів: зіставний

- аспект : дис. доктора філол. наук : 10.02.17 / Петлюченко Наталія Володимирівна. – Одеса, 2010.
34. Петренко І. І. Політичний дискурс: зміст, особливості, функції / І. І. Петренко // Вісник Київського нац. університету ім. Т. Шевченка: Серія: Філософія. Політологія. – 09/2010.
35. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми / О.О. Селіванова. – Полтава: Довкілля-К., 2008.
36. Серажим К.С. Мовленнєві властивості політичного дискурсу // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Серія Філологія. Харків, 2005.
37. Соловйов А.І. Політичні комунікації. – М., 2004 / А.І. Соловйов.
38. Устінова В. Словотвірні особливості інновацій-запозичень у сучасній німецькій мові сфери телебачення та телекомунікації. // Науковий вісник Ужгородського університету. Сер. Філологія. 1 (35) (2016).
39. Федонюк С. В. Мережні комунікативні технології у виборчих проектах / С. В. Федонюк // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки, 2009.
40. Шайгородський Ю.Ж. Політика як міф і наукова діяльність / Ю. Шайгородський // Політичний менеджмент: наук. журнал / Головний редактор Ю. Шайгородський. – 2008.
41. Шварценберг Р.-Ж. Політична соціологія пер. з фр. / Р.-Ж. Шварценберг. – 1992.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

42. Політична промова канцлера Австрії, Карла Нехаммера. URL: <https://www.facebook.com/nehammerkarl>
43. Політична промова канцлера Німеччини, Олафа Шольца. URL: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/suche/rede-von-bundeskanzler-scholz-anlaesslich-des-13-maschinenbau-gipfels-am-11-oktober-2022-in-berlin-2133530>
- Політична стаття від 15 листопада 2022 року. URL: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/aktuelles/g-20-gipfel-auf-bali-2142876>
45. Політична стаття від 2 березня 2022 року. URL: <https://www.tagesschau.de/wirtschaft/finanzen/swift-ausschluss-russland-ukraine-krieg-101.html>
46. Політична стаття від 13 жовтня 2022 року. URL: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/suche/resolution-vereinte-nationen-2134070>
47. Політична стаття від 25 листопада 2022 року. URL: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/suche/-freunde-stehen-sich-bei-in-der-not--2145536>
48. Політична промова канцлера Німеччини, Олафа Шольца, від 22 травня 2022 року. URL: <https://www.bundeskanzler.de/bk-de/aktuelles/pressekonferenz-von-bundeskanzler-scholz-mit-praesident-sall-am-22-mai-2022-in-dakar-2042350>
49. Політична промова канцлера Німеччини, Олафа Шольца, від 12 жовтня 2022 року. URL: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/aktuelles/rede-von-bundeskanzler-scholz-anlaesslich-175-jahre-siemens-ag-am-12-oktober-2022-in-berlin-2133976>
50. Пост у мережі Facebook від 20 жовтня 2022 року. URL: <https://www.facebook.com/Bundesregierung/photos/a.769938079764597/55>

- 84534904971533/?paipv=0&eav=AfY9qWFPL3oPQtnzYP_WQbK6ye3gthDfBLhGfP9y66BxQ0HHrni5gyIjGCzz2Lypgx4&_rdr
51. Пост у мережі Instagram від 18 жовтня 2022 року. URL: <https://www.instagram.com/p/Cj3CSwFIAMO/>
52. Пост у мережі Twitter від 13 серпня 2022 року. URL: <https://twitter.com/bundeskanzler/status/1558362823037788161>
53. Політична стаття від 17 серпня 2022 року. URL: <https://crisis-prevention.de/innere-sicherheit/deutschland-treibt-zukunftstechnologien-mit-groesstem-tempo-voran.html>
54. Політична стаття від 3 березня 2022 року. URL: <https://www.bischofskonferenz.at/137741/kirche-regierungsspitze-besuchte-ukrainische-gemeinden-in-wien>
55. Пост у мережі Instagram від 22 жовтня 2022 року. URL: <https://www.instagram.com/p/CkAh-rRogNJ/>
56. Політична стаття від 27 листопада 2022 року. URL: <https://www.dw.com/de/xis-corona-politik-macht-immer-mehr-chinesen-w%C3%BCtend/a-63908275>
56. Політична стаття від 28 листопада 2022 року. URL: <https://www.tagesspiegel.de/politik/eine-frage-des-nationalstolzes-china-will-weiterhin-keine-westlichen-corona-impfstoffe-zulassen-8968384.html>
58. Пост у мережі Twitter від 24 лютого 2022 року. URL: <https://twitter.com/bundeskanzler/status/1496720634390405122>
59. Пост у мережі Instagram від 3 жовтня 2022 року. URL: <https://www.instagram.com/p/CjPdID6N1xQ/>
60. Пост у мережі Instagram від 31 серпня 2022 року. URL: <https://www.instagram.com/p/Ch7ey8Os7A9/>
61. Пост у мережі Instagram від 29 вересня. URL: <https://www.instagram.com/abaerbock/>
62. Пост у мережі Instagram від 30 серпня 2022 року. URL: <https://www.instagram.com/abaerbock/>

63. Пост у мережі Instagram від 12 серпня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/abaerbock/>
64. Пост у мережі Instagram від 2 вересня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/abaerbock/>
65. Пост у мережі Instagram від 23 листопада 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/abaerbock/>
66. Пост у мережі Instagram від 18 жовтня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/bundeskanzler/>
67. Пост у мережі Instagram від 24 жовтня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/philipp.amthor/>
68. Пост у мережі Instagram від 16 вересня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/p/ChUekw8I9IO/>
69. Пост у мережі Instagram від 5 вересня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/p/Cki1aX4t54T/>
70. Пост у мережі Instagram від 29 серпня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/p/CiNR4LnDHp3/>
71. Пост у мережі Instagram від 7 вересня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/p/CiNR4LnDHp3/>
72. Пост у мережі Instagram від 19 вересня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/p/Chcnmd2sDLR/>
73. Пост у мережі Instagram від 17 липня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/p/CgHyysgN2tE/>
74. Пост у мережі Instagram від 2 червня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/abaerbock/>
75. Пост у мережі Instagram від 9 липня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/abaerbock/>
76. Пост у мережі Instagram від 13 травня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/abaerbock/>
77. Пост у мережі Instagram від 19 липня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/abaerbock/>

78. Пост у мережі Instagram від 11 жовтня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/p/Cjj71V9NKWV/>
79. Пост у мережі Instagram від 10 вересня 2022 року. URL:
https://www.instagram.com/p/CiUnA_QMEsy/
80. Пост у мережі Instagram від 10 вересня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/abaerbock/>
81. Пост у мережі Instagram від 19 листопада 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/p/Ckx4vshN4t-/>
82. Пост у мережі Instagram від 12 вересня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/p/CiaXYiDI0D0/>
83. Пост у мережі Instagram від 22 вересня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/p/Ci0rKXCNDMz/>
84. Пост у мережі Instagram від 30 листопада 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/p/CljxaFXrEn6/>
85. Пост у мережі Instagram від 28 листопада 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/abaerbock/>
86. Пост у мережі Instagram від 25 листопада 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/abaerbock/>
87. Пост у мережі Instagram від 1 листопада 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/abaerbock/>
88. Пост у мережі Instagram від 14 жовтня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/abaerbock/>
89. Пост у мережі Instagram від 20 травня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/p/Cdx6mZ-tXfX/>
90. Пост у мережі Instagram від 3 грудня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/p/ClqqaWCIU2/>
91. Пост у мережі Instagram від 2 грудня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/p/ClolUP3qHxD/>
92. Пост у мережі Instagram від 16 листопада 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/p/ClBHQrlqCkt/>

93. Пост у мережі Instagram від 24 жовтня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/p/CkGbOEmK3gX/>
94. Пост у мережі Instagram від 22 жовтня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/p/CkAh-rRogNJ/>
95. Пост у мережі Instagram від 7 вересня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/karoline.edtstadler/>
96. Пост у мережі Instagram від 12 вересня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/p/Ciah7c2qsdV/>
97. Пост у мережі Instagram від 12 вересня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/p/CiZtnNEsjRA/>
98. Пост у мережі Instagram від 11 вересня 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/p/CiYGHvzq9wI/>
99. Пост у мережі Instagram від 5 вересня 2022 року. URL:
https://www.instagram.com/p/CiIiw_PqpvO/
100. Пост у мережі Instagram від 21 листопада 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/p/CiOJ9gIqFPs/>
101. Пост у мережі Instagram від 4 листопада 2022 року. URL:
<https://www.instagram.com/p/CkjJvGyTgvB/>